

NVE

Bakgrunn for vedtak

Bergselva kraftverk

Sunnfjord kommune i Vestland fylke

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Tiltakshaver	Bergselva Bygstad kraft AS
Referanse	202202784-27
Dato	13.06.2025
Ansvarlig	Carsten Stig Jensen
Saksbehandler	Malin Solheim Olsen

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Sammendrag

NVE gir tillatelse til Bergselva kraftverk

Bergselva Bygstad kraft AS (BBK) har søkt om tillatelse til å bygge Bergselva kraftverk i Sunnfjord kommune. Kraftverket vil utnytte et fall på 357,5 meter i Bergselva, fra inntak på kote 475 ved samløpet mellom bekken Gytten og Bergselva, og ned til kraftstasjonen. Det er søkt om to ulike alternativer for plassering av kraftstasjon som begge ligger på kote 120 på andre siden av elva i forhold til eksisterende Selselva kraftverk. Vannveien er planlagt som en 1795 meter nedgravd rørgate. Utbyggingen vil redusere vannføringen på en 1885 meter lang strekning i Bergselva.

Middelvannføringen ved inntaket er beregnet til 369 l/s. Kraftverket er planlagt med en minste og største slukeevne på henholdsvis 10 l/s og 960 l/s. Installert effekt vil være 2,5 MW. Midlere årsproduksjon er beregnet til 7 GWh. Søker planlegger en minstevannføring på 50 l/s i sommerhalvåret og 40 l/s i vinterhalvåret, tilsvarende 5-persentilene ved inntaket.

BBK har også søkt om tillatelse til å bygge elektriske anlegg i kraftverket, og å knytte kraftverket til nettet via en cirka 500 meter lang jordkabel.

Hva mener høringspartene om tiltaket?

Sunnfjord kommune anbefaler at det blir gitt konsesjon til å bygge Bergselva kraftverk, gitt at det blir tatt hensyn til friluftsinnteresser i området. Samtidig oppfordrer kommunen til økt minstevannføring hele året for å avbøte negativ påvirkning på naturtypen fossepåvirket berg med innslag av fosseberg. Statsforvalteren i Vestland uttaler at en utbygging av Bergselva kraftverk kan gjennomføres med akseptable inngrep i naturmiljø og friluftsinnteresser, men at planlagt vannuttak er i høyeste laget med tanke på påviste naturverdier i elva. Vestland fylkeskommune er positiv til at Bergselva kraftverk får konsesjon, under forutsetning at konsesjonen sikrer avbøtende vilkår knyttet til vannmiljø, friluftsliv og kulturminner. Sametinget har ingen merknader til søknaden, men minner om aktsomhets- og meldeplikten etter kulturminneloven.

Hvorfor gir NVE tillatelse?

NVE mener fordelene ved utbygging av Bergselva kraftverk er større enn ulempene. Utbyggingen vil gi en årsproduksjon på 6,2 GWh, som tilsvarer strømforbruket til omtrent 310 husstander. De øvre delene av Bergselva ligger ovenfor tregrensa og er forholdsvis godt synlig fra Bygstad. Deler av tiltaket ligger i et viktig friluftsområde og det går en tursti langs Bergselva. For å redusere de negative virkningene for landskapsinntrykket, har vi stilt vilkår om hvordan utbyggingen skal utføres. Vi har også lagt vekt på at alle høringsparter er positive til prosjektet, gitt de avbøtende tiltakene.

NVE legger til grunn at utbyggingen vil medføre negative konsekvenser for naturtypen fossepåvirket berg, som omfatter den sårbare naturtypen fosseberg. Vi mener likevel at slipp av minstevannføring i noen grad vil opprettholde naturtypen sin økologiske funksjon. NVE mener det er viktig å sikre flere dager med overløp for å ivareta noen av flommene og de naturlige endringene i vannføringen, både av hensyn til naturmangfold og friluftslivet ved Skormafossen. NVE har derfor gitt tillatelse til Bergselva kraftverk med lavere slukeevne enn det var søkt om.

NVE gir tillatelse etter vannressursloven og energiloven. Anleggskonsesjonen gjelder for alternativet beskrevet i vedlegg 1. Vedtaket og nærmere spesifikasjoner er beskrevet i den vedlagte anleggskonsesjonen (202311613-5).

Innhold

BAKGRUNN FOR VEDTAK	1
SAMMENDRAG	1
SØKNAD	3
HØRING	9
NVES VURDERING	13
NVES KONKLUSJON	27
FORHOLDET TIL ANNET LOVVERK	27
MERKNADER TIL KONSESJONSVILKÅRENE ETTER VANNRESSURSLOVEN	28
VEDLEGG 1: KART OVER KONSESJONSGITT ALTERNATIV	33
VEDLEGG 2: ALTERNATIV LØSNING FOR TILTAKET	34
VEDLEGG 3: ALTERNATIV LØSNING FOR TILTAKET	35
VEDLEGG 4: ALTERNATIV LØSNING FOR TILTAKET	36

Alle dokumenter vi referer til er angitt med (Saksnummer-dokumentnummer). Dokumentene er tilgjengelige via offentlig postjournal eller på sakens nettside <https://www.nve.no/8917/V>.

Søknad

NVE mottok en søknad fra Bergselva Bygstad kraft AS den 28.02.2022. De søker om tillatelse etter vannressursloven § 8 til å bygge Bergselva kraftverk i Bergselva, og tillatelse etter energiloven § 3-1 til å bygge og drifte en jordkabel for å knytte kraftverket til nettet.

Hoveddata

Tabellen under viser hoveddata for Bergselva kraftverk. Etter befaring mottok NVE oppdaterte verdier fra ny oppmåling (202202784-29) og oppdatert hydrologisk grunnlag (202202784-30). Vi har lagt de nyeste verdiene til grunn i tabell for hovedalternativ der de foreligger. BBK søker om flere alternative plasseringer for kraftstasjonen. I det ene alternativet ligger kraftstasjonen på kote 125 med utløp på kote 122,5. I det andre alternativet ligger kraftstasjonen på kote 120 med avløp på kote 117,5.

TILSIG

		Hovedalternativ
Nedbørfelt	km ²	2,7
Årlig tilsig til inntaket	mill.m ³	11,6
Spesifikk avrenning	l/(s · km ²)	0,137
Middelvannføring	l/s	333
Alminnelig lavvannføring	l/s	50
5-persentil sommer (1/5-30/9)	l/s	50
5-persentil vinter (1/10-30/4)	l/s	40

KRAFTVERK

Inntak	moh.	475
Avløp	moh.	117,5
Lengde på berørt elvestrekning	m	1885
Brutto fallhøyde	m	357,5
Midlere energiekvivalent	kWh/m ³	0,748
Slukeevne, maks	m ³ /s	0,962
Minste slukeevne	m ³ /s	0,010
Planlagt minstevannføring, sommer	l/s	50
Planlagt minstevannføring, vinter	l/s	40
Tilløpsrør, diameter	mm	800
Tilløpsrør, lengde	m	1795
Installert effekt, maks	MW	2,560
Brukstid	timer	2540

PRODUKSJON

Produksjon, vinter (01.10. – 30.04.)	GWh	1,9
Produksjon, sommer (01.05. – 30.09.)	GWh	5,1
Produksjon, årlig middel	GWh	7

ØKONOMI

Utbyggingskostnad (2021)	mill.kr	35,5
Utbyggingspris (2021)	kr/kWh	5,46

Elektriske anlegg

GENERATOR

Ytelse	MVA	2,8
Spenning	kV	6,6

TRANSFORMATOR

Ytelse	MVA	3,0
Omsetning	kV/kV	6,6/22

NETTILKNYTNING (kraftledninger/kabler)

Lengde	m	500/600
Nominell spenning	kV	22
Tilknytningsløsning		Jordkabel

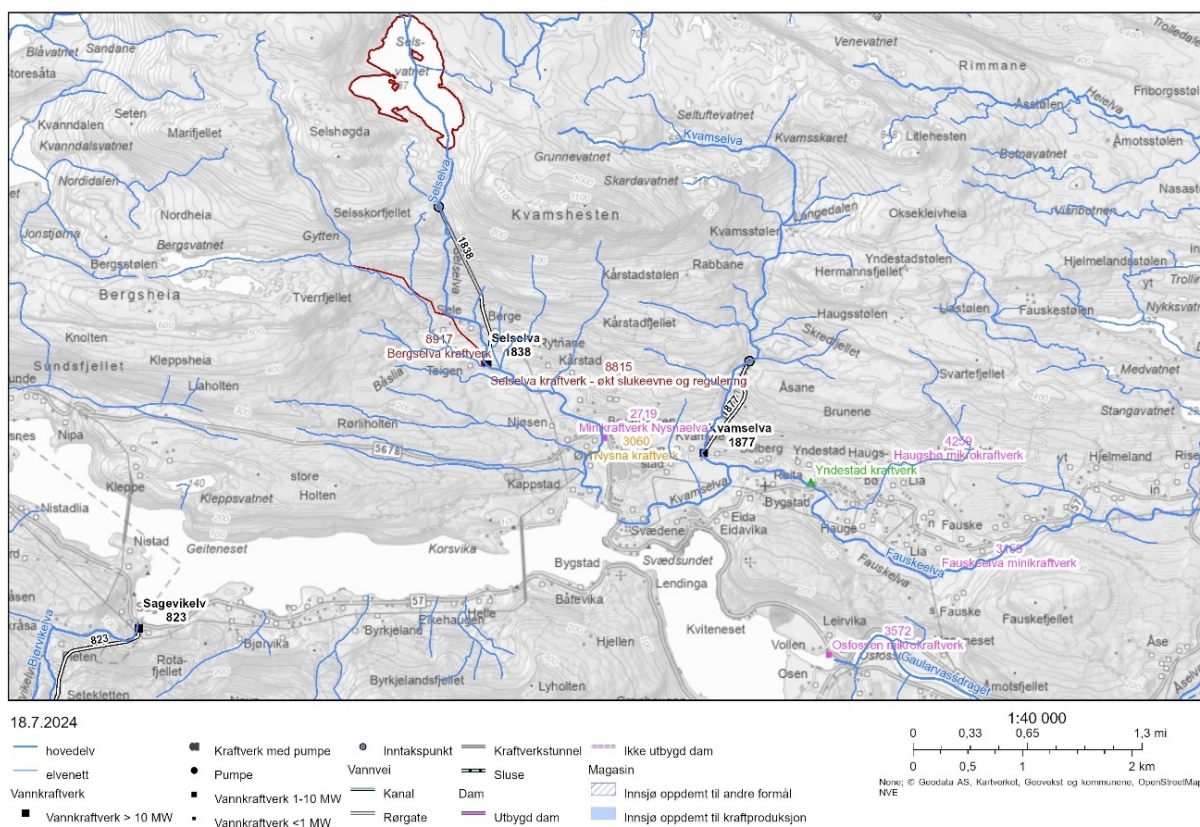
Om søker

Bergselva Bygstad kraft AS (BBK) er et lokalt småkraftinitiativ som har inngått avtale med grunneiere om leie av fallrettigheter og grunn i Bergselva.

Beskrivelse av området

Tiltaksområdet er lokalisert i Bygstad i Sunnfjord kommune. Bergselva har sitt utspring fra Bergsvatnet og fortsetter ned mot Skormafossen, før elva samløper med Selselva cirka to kilometer nord for Bygstad sentrum (Figur 1). Bergselva er i dag uregulert, men Selselva kraftverk ble satt i drift i 2016. Nedstrøms kraftverket renner Selselva forbi Taraldefossen før den går ut i Dalsfjorden.

Midtre og øvre del av planområdet er lite påvirket av menneskelig aktivitet, bortsett fra skogsdrift og uttak til ved. Skogen i området blir drevet aktivt og det er flere mindre hogstflater innenfor planområdet. En skogsbilvei i marka ovenfor Sele er etablert for å ta ut skog fra plantefeltet mellom Bergselva og Selselva. Området beites også av sau og storfe på utmarksbeite. De nedre delene av planområdet består i stor del av dyrket mark, beitemark og gjengroende hagemark. Her er det også gårdsbruk, noen bolighus og veier.

Figur 1: Tiltakets beliggenhet samt eksisterende og omsøkte inngrep i området (kilde: NVE temakart).

Teknisk plan

Inntak

Det er planlagt en 4 meter høy og 20 meter lang inntaksdam i betong på kote 475. Vannspeilet vil ifølge BBK bli liggende omtrent på samme nivå som samtløpet mellom Bergselva og Gytten. Inntakskonstruksjonen er planlagt utstyrt med varegrind, bjelkestengsel, inntakskonuss og inntaksluke eller inntaksventil. Anordning for minste vannføring vil plasseres bak rist for å unngå tilstopping. På nord-østsiden av elva vil det bli overgang til nedgravd rørgate.

Vannvei

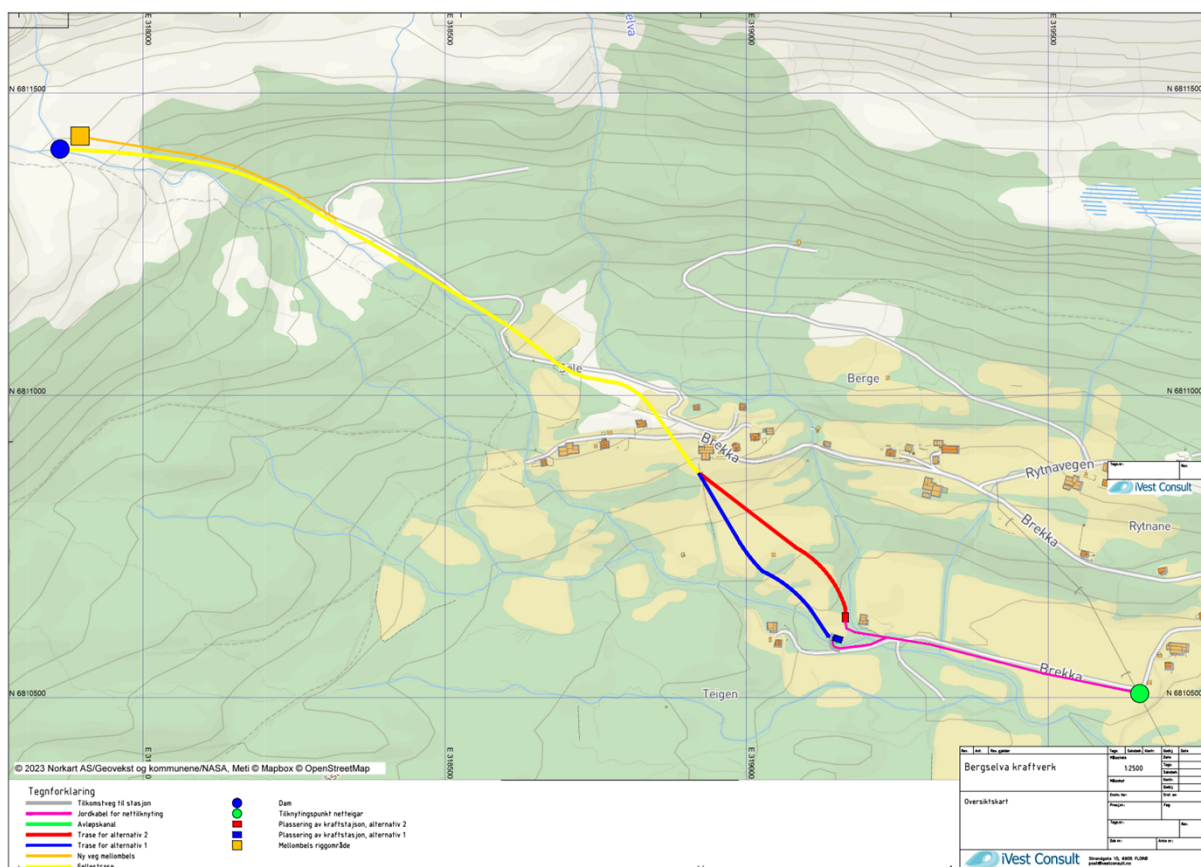
Den planlagte rørgata blir cirka 1795 meter lang og vil ha en diameter på 800 mm. Vannveien er planlagt som nedgravd rørgate hele veien fra inntaket fram til kraftstasjonen ved utløpet i Selselva. I den nedre delen av vannveien mellom den planlagte kraftstasjonen og Sele (omtrent kote 208) vil rørgata krysse et lite felt med plantet gran og en gjødslet eng. Fra Sele skal rørgata etter planene legges langs den eksisterende skogsbilveien som i dag går opp til hogstfeltet mellom Bergselva og Selselva. Herfra legges rørgata langs en midlertidig anleggsvei, som etter planene vil fortsette fra den eksisterende skogsbilveien og opp til inntaket.

BBK søkte opprinnelig om to alternative traseer for vannveien (Figur 2). Denne planen ligger også til grunn for konsekvensvurderingen av tiltaket. Begge alternativene er like lange og miljøkonsekvensene er vurdert som like, men det ene alternativet går gjennom et enklere terreng fordi den unngår en kolle. Etter befaringen sendte BBK oppdaterte kart med tilpasset trasé basert

på målinger gjennomført i felt. Den oppdaterte traséen er tilnærmet lik de opprinnelige forslagene og traséen som ble fulgt på NVEs befaring. I det nye kartet er forskjellen på alternativene i hovedsak de siste meterne av traséen fram til kraftstasjonen. I alternativet der kraftstasjonen er plassert overfor Selselva kraftverk vil siste del av rørgata gå mer mot øst, som det går fram av Figur 3. Søker ønsker å avklare valg av alternativ i en eventuell detaljplanfase.

I anleggsfasen kreves et ryddebelte langs rørtraseen med en bredde på cirka 20 meter på strekningen med eksisterende skogsbilvei, og 25 meter i den brattere, øvre delen hvor det etter planene skal etableres ny anleggsvei. De stedeagne toppmassene vil bli spart på for å dekke til ryddebeltet etter utbyggingen. Terrenget som berøres i forbindelse med legging av rør arronderes og revegeteres når arbeidet ferdigstilles.

Figur 2: Oversikt over opprinnelig plan for Bergselva kraftverk (hentet fra konsesjonssøknad).

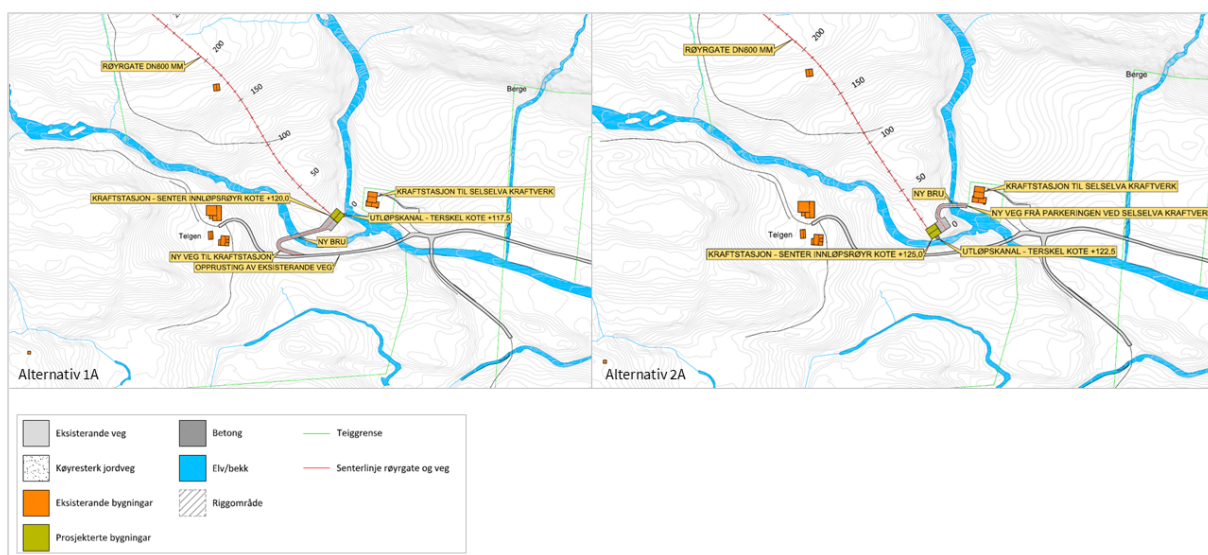
Kraftstasjon

Det er søkt om to alternative plasseringer for kraftstasjonen som begge ligger på odden ved samløpet mellom Bergselva og Selselva. I det ene alternativet er kraftstasjonen planlagt østsiden av odden, overfor Selselva kraftverk (rød firkant i figur 2). Kraftstasjonen er planlagt på kote 120 og utløpet er målt til kote 117,5. I det andre alternativet er kraftstasjonen planlagt lengre vestover i retning eiendommen Teigen (blå firkant i figur 2). I dette alternativet er kraftstasjonen planlagt på kote 125 og utløpet er målt til kote 122,5. Alternativene er illustrert i Figur 3. De to alternativene er ifølge søker like når det kommer til miljø og landskap. Ingen av høringspartene har gitt innspill til plasseringen.

Videre er det planlagt to alternativer for tilkomst til kraftstasjonen: enten å bygge en bro for tilkomst til kraftstasjonen sørfra over eiendommen Teigen (gnr. 227 bnr. 4), eller å bygge bro over fra kraftstasjonsområdet ved Selselva. Dermed blir det fire alternative kombinasjoner av kraftstasjonsplassering og tilkomstvei. De fire kombinasjonene er illustrert i vedlegg 1-4. Søker ønsker å avklare kraftstasjonsplassering og tilkomstvei i detaljplanfasen.

Stasjonsbygningen vil få en grunnflate på cirka 100 m². Det blir etter planene installert en peltonturbin med effekt på 2,5 MW og en tilhørende generator på 2,8 MVA. Søker planlegger å støyisolere kraftstasjonen. Det permanente arealbehovet i driftsperioden vil være omtrent 0,5 daa, hovedsakelig til parkering. I byggeperioden er behovet på 1 daa.

Figur 3: Situasjonsplan ved kraftstasjon for alternativ 1A og 2A. (Figuren er hentet og modifisert fra Bystøl AS sine kart (202202784-29).

Veier

Under byggingen av kraftstasjonen vil eksisterende vei til Selselva kraftstasjon benyttes. Tilkomsten til Bergselva kraftstasjon vil videreføres med bro, enten fra Selselva kraftstasjon eller fra eiendommen Teigen (Figur 3). Situasjonsplanen viser at alternativet med tilkomst over Teigen omfatter oppgradering av eksisterende traktorvei. Alternativet med tilkomst fra Selselva kraftstasjon omfatter ny vei fra den eksisterende parkeringen.

I anleggsperioden vil BKK benytte den eksisterende skogsbilveien opp mot inntaksområdet. Det er behov for å videreføre veien 550 meter for tilkomst til inntaket. Etter anleggsperioden vil denne veien ifølge søknaden bli nedgradert til kjøresterkt terreng, slik at den kan benyttes til tilkomst i driftsperioden.

Nettilknytning og elektriske anlegg i kraftstasjonen

Bergselva kraftverk skal tilknyttes BKK Nett sitt distribusjonsnett via jordkabel, og Bergselva Bygstad Kraft søker om å etablere en 22 kV-trasé som følger tilkomstveien fra kraftverket til tilknytningspunktet. Som Figur 2 viser, er jordkabelen (rosa strek) i hovedsak planlagt langs veien «Brekka» fram til tilknytningspunktet, som er vist med grønn sirkel. For den siste strekningen inn til kraftstasjonen, vil både trasé og lengde på jordkabelen avhenge av plasseringen på kraftstasjon og tilkomstvei. For to av alternativene, der BKK planlegger ny tilkomstvei mot Teigen, vil

jordkabeltraseen være cirka 600 meter. For de andre to alternativene er traseen cirka 500 meter. De fire alternative jordkabeltraseene er vist i vedlegg 1-4. Jordkabelen er planlagt nedgravd i trekkerør. Bergselva Bygstad Kraft søker også om generator og transformator som skal plasseres inne i kraftstasjonen.

I anleggsperioden vil det bli et midlertidig arealbehov med en bredde på cirka fem meter langs Brekka. Etter anleggsarbeidet vil grøften tildekkes med eksisterende toppmasser for revegering.

BBK opplyser om at de har inngått avtale med grunneier og at tiltaket er driftsmessig forsvarlig, gitt enkelte forsterkninger i overliggende nett.

Massetak og deponi

Søker forventer at behov for masser og deponi i forbindelse med utbyggingen vil løses innenfor anleggsområdet.

Arealbruk

Arealbruken er oppsummert i tabell 1.

Tabell 1: Midlertidig og permanent arealbehov (daa).

Inngrep	Midlertidig arealbehov (daa)	Permanent arealbehov (daa)
Inntaksområde	0,5	0,1
Rørgate	30	0*
Riggområde og sedimenteringsbasseng	1	0
Veier	2,5	2,5
Kraftstasjonsområde	1,0	0,5
Nettilknytning	1,0	0,5
Sum	36	3,6

* Rørgata er nedgravd, og vil ikke oppta permanent areal

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

Området som blir omfattet av utbyggingen er avgrenset som LNF-område (landbruks-, natur- og friluftsområde) i kommuneplanens arealdel. BBK vil søke dispensasjon fra arealbruksplanen ved eventuell konsesjon.

Verneplan for vassdrag

Det er ingen verna vassdrag i influensområdet, men nedbørfeltet til Bergselva grenser mot Storelva (Laukeland), som ble verna gjennom Verneplan III for vassdrag (1986).

Nasjonale laksevassdrag

Njosenelva, som er navnet på elva nedstrøms samløpet mellom Bergelva og Selselva, renner ut i Dalsfjorden. Dalsfjorden er utpekt som nasjonal laksefjord. Nedre del av Njosenelva er anadrom med sjørret og smålaks. Anadrom strekning utgjør 0,6 kilometer opp til et vandringshinder på kote 15. Ifølge søker har utbygging av Bergselva kraftverk ubetydelig konsekvens for anadrom strekning i Njosenelva og Dalsfjorden som nasjonal laksefjord, siden tiltaket ikke innebærer regulering.

Høring

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg har søknaden vært sendt lokale myndigheter og interesseorganisasjoner, samt berørte parter for uttalelse. NVE var på befaring i området den 08.08.2024 sammen med representanter for søkeren, fylkeskommunen og grunneiere. De innkomne høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentar.

Høringspartenes uttalelser er oppsummert av NVE. Fullstendige uttalelser er tilgjengelige på sakens nettside <https://www.nve.no/8917/V>, og via offentlig postjournal.

NVE har mottatt følgende kommentarer til søknaden:

Sunnfjord kommune skriver i brev datert 02.10.2023 at de anbefaler at det blir gitt konsesjon til å bygge Bergselva kraftverk med følgende bemerkninger:

- Dersom kommunevei, parkering eller innkjørsel på Sele blir påvirket av rørgata er det en forutsetning at de blir tilbakeført i samme tilstand som før.
- Dersom turparkeringen blir påvirket i anleggsperioden må det tilrettelegges for annen parkering i nærheten.

Kommunen bemerker at det er noen manglende detaljer i konsesjonssøknaden som må utredes i detaljplanen. Dersom det blir gitt konsesjon skal de være høringspart når detaljplanen kommer på høring. Kommunen påpeker også at kraftverket er planlagt i et område som i kommuneplanens arealdel er satt av til landbruks-, natur- og friluftsområde (LNF), og at en eventuell utbygging derfor krever dispensasjon fra gjeldende arealplan.

For å avbøte negativ påvirkning på naturtypen fossepåvirket berg med innslag av fosseberg ber kommunen NVE vurdere om det er grunnlag for å kreve økt minste vannføring hele eller deler av året. De anbefaler også at støyende aktivitet slik som sprenging blir utført utenom hekkesesong for kongeørn.

Kommunen ser at friluftsinntak vil bli påvirket av en utbygging, spesielt i anleggsfasen. De påpeker at turstien fra Sele til Bergsheia går tett på området der det er planlagt å etablere inntaksdam og at dette ikke er omtalt i konsesjonssøknaden. I tillegg etterspør kommunen illustrasjon av inntaksdammen som synliggjør hvilke områder som vil bli oppdemmet. Dersom anleggsarbeidet kommer i konflikt med turstien, bør det også merkes alternativ rute i anleggsperioden.

Kommunen merker seg at bygging av 550 meter ny anleggsvei opp til inntaksområdet trolig vil bli det mest synlige inngrepet, da deler av området er grunnlendt og det er en del fjell synlig i dagen. De påpeker at rørgata og vei vil bli synlig selv ved revegetering. Det blir også påpekt at søknaden ikke informerer om omfanget av sprenging som må til for å etablere rørgata eller for å bygge

anleggsveien. Kommunen bemerker at tilbakeføring til opprinnelig terreng så langt det lar seg gjøre og revegetering med stedegen bakkevegetasjon vil være særlig viktig. Det blir også oppfordret til at de siste 200 meterne av anleggsveien tilbakeføres så langt det lar seg gjøre og får gro til. En eventuell vei som går videre opp fra dagens skogsbilvei bør ellers være avspærret for annen bruk enn landbruksvirksomhet og vedlikehold av kraftanlegg. Dersom den kommunale veien som vil brukes for tilkomst til anleggsområdet har for lav bruksklasse, ønsker kommunen vilkår om at kraftverket medvirker økonomisk til utbedring og oppklassifisering av veien i sammenheng med en eventuell utbygging.

Statsforvalteren i Vestland skriver i brev datert 25.10.2023 at de vurderer at en utbygging av Bergselva kraftverk kan gjennomføres med akseptable inngrep i naturmiljø og friluftsinteresser, men at planlagt vannuttak er i høyeste laget med tanke på påviste naturverdier i elva.

Statsforvalteren uttaler at det bør stilles krav i konsesjonen til at den mest støyende anleggsaktiviteten som sprenging gjennomføres utenfor hekkesesongen til kongeørn. De minner også om at nye inngrep som kan føre til at miljømål for vannforekomster ikke blir nådd, eller at tilstanden blir forringet, skal vurderes etter § 12 i vannforskriften.

Statsforvalteren mener den planlagte maksimale slukeevnen på to og en halv ganger middelvannføring er noe høy sammenlignet med det som har vært vanlig for småkraftverk som har fått konsesjon de siste årene. De påpeker at en høy utnyttingsgrad vil redusere den naturlige dynamikken i Bergselva og at utnyttingsgraden er i høyeste laget, særlig på grunn av fosseberglokaliteten ved Skjormafossen. Noe lavere utnyttelse vil ifølge Statsforvalteren være positivt for friluftsinteressene og fuglearter som fossefall, strandsnipe og vintererle som kan hekke eller drive næringssøk i elva. Samtidig vurderer Statsforvalteren at planlagt differensiert minstevannføring tilsvarende 5-persentilnivå vil representere lavvannføringen gjennom året.

Statsforvalteren mener det må stilles krav om tydeligere føringer i en eventuell konsesjon. Utbyggingen av den 550 meter nye anleggsveien til inntaket må skje skånsomt og med minst mulige varige landskapsinngrep. Det vises til at strekningen ser ut til å ligge i et eksponert og treløst landskap, og nye inngrep vil være negativt for turopplevelsen i området rundt den øvre delen av Bergselva. Ellers legger Statsforvalteren til grunn at alle tiltak blir planlagt med minst mulig nye inngrep i natur og dyrket mark. De ønsker videre at det blir stilt krav om god terrengtilpasning for anlegg, og at området blir stilt i stand igjen ved å bruke lokale masser og plantemateriell. De viser ellers til forurensningsloven § 7 med generelle regler om å unngå forurensning.

Vestland fylkeskommune vedtok i fylkesutvalget den 25.10.2023 at fylkeskommunen er positiv til at Bergselva kraftverk får konsesjon. Forutsetningen er at konsesjonen sikrer avbøtende vilkår knyttet til vannmiljø, friluftsliv og kulturminner. De stiller følgende krav:

- Følgende tekst skal inn som vilkår i konsesjonen: «Undersøkingsplikta jf. lov om kulturminne § 9 skal oppfyllest i god tid før anleggstart og helst før utarbeiding av detaljplan.»
- Det er viktig at en eventuell utbygging av Bergselva kraftverk ikke får negative konsekvenser for friluftslivet knyttet til Bergselva. Ved konflikt må gode avbøtende tiltak på plass for å sikre mulighet for friluftsutøvelse i området.
- Det må slippes tilstrekkelig minstevannføring hele året for å sikre en viss produksjon av fisk og andre ferskvannsorganismer (bunndyr) på den berørte elvestrekningen.

Fylkeskommunen poengterer at det må gjøres en vurdering av om den økologiske tilstanden blir redusert som følge av tiltaket. I så fall må det gjøres en vurdering etter vannforskriften § 12.

Det blir påpekt at planlagt inntak, rørgate og kraftverk vil bli liggende i det kartlagte friluftsområdet Bergsheia, som er vurdert som et viktig friluftsområde i Sunnfjord kommune sin kartlegging. Fylkeskommunen merker seg at rørgata, estimert til å bli 20 til 25 meter bred, vil bli et omfattende terrenginngrep før den revegeteres. Som avbøtende tiltak foreslår de skilting og eventuell omlegging av starten på turstien ved Sele, dersom den blir rammet av anleggsarbeid i forbindelse med rørgata.

Sametinget uttalte i brev datert 13.09.2023 at de ikke har noen merknader til søknaden, men minner om aktsomhets- og meldeplikten etter kulturminneloven. Dersom det under anleggsarbeidet kommer fram spor etter eldre aktivitet i området, må arbeidet stanses og melding sendes Sametinget omgående, jf. kulturminneloven § 8 annet ledd. Det forutsettes at dette pålegget viderefremmes til dem som skal utføre arbeidet.

Bergselva Bygstad Kraft AS kommenterte de innkomne uttalelsene i brev til NVE datert 13.11.2023.

Søker har følgende kommentarer til Sunnfjord kommunes uttalelse:

Det er svært positivt at Sunnfjord kommune tilrår at Bergselva Bygstad kraft AS får konsesjon etter vassressurslova.

- 1. Vi kan forsikre om at parkeringa/innkøyrsløp på Sele vært opparbeid i same stand etter ei eventuell utbygging.*
- 2. Det skal framskaffast alternativ turparkering i anleggsperioden om det skulle bli behov for å arbeide på denne parkeringsplassen i anleggsperioden.*
- 3. Sunnfjord kommune får detaljplanen for prosjektet til vurdering/høyring etter ein eventuell konsesjon.*

Søker har følgende kommentarer til Vestland fylkeskommune sin uttalelse:

- 1. Det er svært positivt at også Vestland fylkeskommune tilrår at Bergselva Bygstad kraft AS får konsesjon etter vassressurslova.*
- 2. Dette er eit vilkår vi er kjend med frå andre saker, og som vi vil rette oss etter slik at vi oppfyller § 9 i kulturminnelova.*
- 3. Slik prosjektet er tilpassa er det teke utgangspunkt i at å sikre moglegheita for friluftsutøving i området både under og spesielt etter ei utbygging. Vi meiner ei synfaring i området vil kunne underbyggje at dette er teke omsyn til.*
- 4. Det er planlagt å sleppe minstevassføring heile året tilsvarande 5- persentil verdien i vassdraget. Dette er også i tråd med tilråding frå Statsforvaltaren i Vestland, og vil sikre produksjon av fisk og andre ferskvassorganismar (botndyr) på den råka elvestrekninga.*

Søker har følgende kommentarer til Statsforvaltaren i Vestland sin uttalelse:

- 1. Det er svært positivt at Statsforvaltaren vurderer at ei utbygging av Bergselva kan gjennomførast med akseptable inngrep i naturmiljø og friluftsinnteresser.*

2. *Vi tar dette til etterretning og meiner vi kan tilpasse å unngå sprenging i øvre del av vassvegen frå februar/mars og fram til starten av juli (1-5 juli). Vi har vore i kontakt med fuglebiolog som kjenner området godt, og som opplyser at pga avstanden mellom prosjektområde til hekkelokaliteten medfører at det berre er sprengingsarbeid bør unngåast i denne perioden. Anna type arbeid som graving, terrengtransport osv er overkommeleg aktivitet mtp avstanden til lokaliteten.*
3. *Som det framgår av søknaden er mykje av vegsystemet, som er planlagt brukt her, etablert frå tidlegare. For nye vegar vil det under anleggsarbeidet være fokus på så skånsame landskapsinngrep som mogleg.*
4. *Vi meiner den slukeevna og minstevassføringa som alt ligg inne i tek omsyn til dei naturforholda som her er vist til i prosjektet, og ein reduksjon i slukeevne vil medføre ein redusert produksjon. Vi er vidare glade for at Statsforvaltar meiner at planlagt minstevassføring på 5-persentilnivå, differensiert mellom sommar og vinter, vil representere representative lågvassføringsverdiar gjennom året.*
5. *Ja, det kan ein legge til grunn for prosjektet for å unngå skade på både personar og materielle verdiar.*
6. *Ok, ja ein vil avklare korvidt ein må søke til forureiningslova § 7 med generelle reglar om å unngå forureining.*

Søker har følgende kommentarer til Sametingets uttalelse:

Ja, dette er alt teke høgde for og legg opp til å avklare dette med fylkeskommunen i forkant av utbygginga.

Oppsummering av søkers uttalelse:

Vi registrerer at både kommunen og fylkeskommunen er positive til tiltaket samt at Statsforvaltar vurderer at ei utbygging av Bergselva kan gjennomførast med akseptable inngrep i naturmiljø og friluftsinnteresser. Vi ser fram til sluttsynfaringa med NVE og ønskjer å oppklare vidare rundt prosjektet i terrenget.

Tilleggsopplysninger

I etterkant av befaring sendte søker tilleggsinformasjon med oppdaterte verdier fra målinger i felt. Målingene ble utført for å finne den mest gunstige traséen (202202784-29). Det ble samtidig sendt inn arealplaner som illustrerer utformingen av det planlagte tiltaket. Kartene viser alternative plasseringer av kraftstasjon, tilkomstvei og jordkabel samt midlertidig rørlager og riggområde. Arealplanene er vedlagt (vedlegg 1-4).

BKK planla opprinnelig å opprette reserveløsning for drikkevann i Bygstad i samarbeid med kommunen. I tilleggsinformasjonen opplyser søker om at det ikke lenger vil være behov for å benytte Bergselva som reservevann.

Den 19.12.2024 sendte søker et hydrologisk notat fra Sweco (202202784-30). Ifølge vurderingen er forventet årlig produksjon i Bergselva kraftverk 7,0 GWh (sammenlignet med 6,5 GWh som er oppgitt i søknaden).

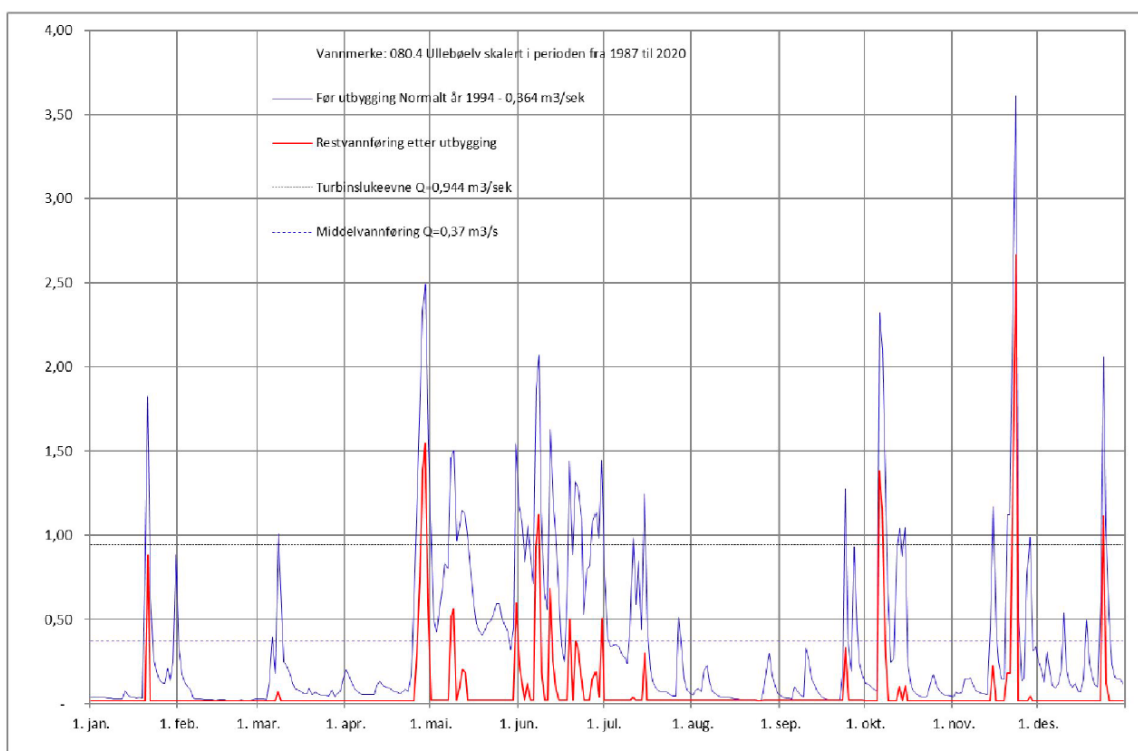

NVEs vurdering

Hydrologiske virkninger av utbyggingen

Kraftverket utnytter et nedbørfelt på 2,7 km² ved inntaket, og middelvannføringen er beregnet til 0,369 m³/s i konsesjonssøknaden. Effektiv innsjøprosent er på 3,61 %, og nedbørfeltet har ikke en brendel. Vassdraget har dominerende høst- og vårflokker, men flommer kan inntreffe hele året (Figur 4). Laveste vannføring opptrer gjerne om vinteren. 5-persentil for sommer og vinter er beregnet til henholdsvis 50 og 40 l/s. Alminnelig lavvannføring for vassdraget ved inntaket er beregnet til 50 l/s. Maksimal slukeevne i kraftverket er planlagt til 962 l/s og minste slukeevne til 10 l/s. Det er foreslått å slippe en minstevannføring på 50 l/s i perioden 01.05. til 30.09. og 40 l/s resten av året. Ifølge søknaden vil dette medføre at 89 % av tilgjengelig vannmengde benyttes til kraftproduksjon.

Med en maksimal slukeevne tilsvarende 260 % av middelvannføringen og foreslått minstevannføring, vil dette gi en restvannføring på omtrent 120 l/s rett nedstrøms inntaket som et gjennomsnitt over året. Det meste av dette vil komme i flomperioder. De store flomvannføringene blir i noen grad påvirket av utbyggingen. Ifølge søknaden vil det være overløp over dammen 28 dager i et middels vått år. I 16 dager vil vannføringen være under summen av minste driftsvannføring og minstevannføring, og derfor for liten til at det kan produseres kraft. Da vil kraftverket stoppes og hele tilsiget slippes forbi inntaket. Tilsiget fra restfeltet vil i gjennomsnitt bidra med 44 l/s ved kraftstasjonen.

Figur 4: Vannføring i Bergselva før og etter utbygging i et medianår.

NVE har kontrollert det hydrologiske grunnlaget i søknaden. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger. BBK sendte inn et oppdatert hydrologisk grunnlag i etterkant av befaring. NVEs produksjonsberegninger gir omtrent samme resultat enten om vi bruker det nye

hydrologiske grunnlaget, eller om vi bruker det samme hydrologiske grunnlaget som i konsesjonssøknaden. Våre resultater tyder på at det nye hydrologiske grunnlaget har lite å si for kraftproduksjonen, men at kraftverket vil utnytte en større andel av tilsiget.

Alle beregninger på basis av andre målte vassdrag vil ved skalering til det aktuelle vassdraget være beheftet med feilkilder. Dersom spesifikt normalavløp er beregnet med bakgrunn i NVEs avrenningskart, vil vi påpeke at disse har en usikkerhet på +/- 20 % og at usikkerheten øker for små nedbørfelt.

Prissatte virkninger

Med bakgrunn i de hydrologiske dataene som er lagt frem i søknaden, har søker beregnet gjennomsnittlig kraftproduksjon i Bergselva kraftverk til omtrent 6,5 GWh/år fordelt på 2,0 GWh vinterproduksjon og 4,5 GWh sommerproduksjon. Oppdaterte vurderinger fra Sweco viser at årsproduksjonen er estimert til 7,0 GWh, fordelt på 1,9 GWh vinterproduksjon og 5,1 GWh sommerproduksjon. NVE har oppdatert det prissatte beslutningsgrunnlaget for prosjektet basert på de nyeste produksjonsberegningene.

Byggekostnadene er estimert til 35,5 mill. kr. (2021-tall), noe som gir en utbyggingspris på 5,46 kr/kWh. NVE har anslått cirka 15-20 prosent høyere utbyggingskostnader enn søker. Dette er innenfor de usikkerhetsmarginene man må forvente på et så tidlig stadium i planleggingen. Derfor har vi brukt søkers kostnadsoverslag når vi har beregnet lønnsomheten. Produksjonsberegningene våre stemmer godt overens med søkers.

NVE har beregnet netto nåverdi og nyttekostnadsbrøk for prosjektet (Figur 5). Nåverdiberegningen er basert på oppgitte utbyggingskostnader fra søker, typiske driftskostnader (5 øre/kWh), forventet middelproduksjon og et utfallsrom for kraftprisen slik den er modellert i NVEs langsiktige kraftmarkedsanalyse for 2023. Økonomisk levetid er satt til 40 år og kalkulasjonsrenten til 6 %. Nyttekostnadsbrøk er netto nåverdi delt på investeringskostnader og driftskostnader over levetiden. Brøken kan brukes til å sammenligne nåverdien til prosjekter av ulik størrelse.

	Kostnadssensitiviteter				
	lavkostnad	basis	høykostnad		
Nettonåverdi (mill. kr)	-13	-21	-30	lavpris	Inntektssensitiviteter
Nyttekostnadsbrøk	-0,33	-0,45	-0,53		
Nettonåverdi (mill. kr)	6,5	-2	-10	basis	
Nyttekostnadsbrøk	0,17	-0,04	-0,19		
Nettonåverdi (mill. kr)	28	20	11	høypris	
Nyttekostnadsbrøk	0,73	0,42	0,20		

Figur 5: Beregnet nettonåverdi og nyttekostnadsbrøk for Bergselva kraftverk ved lav, basis og høy kostnads- og prisbane (+/- 20 %)

NVEs beregninger viser at Bergselva kraftverk får marginalt negativ netto nåverdi med både søkers og NVEs kostnadsoverslag gitt basis prisbane. Prosjektets netto nåverdi er positiv i fire av ni scenarioer, men små endringer i inntekter eller kostnader kan gjøre at tiltaket blir lønnsomt. Ved

en eventuell konsesjon til prosjektet vil det imidlertid være søkers ansvar å vurdere den bedriftsøkonomiske lønnsomheten til prosjektet.

Naturmangfold

Multiconsult utarbeidet en rapport med konsekvensvurdering for naturmangfold knyttet til utbygging av Bergselva kraftverk i 2023. Kartleggingen av området ble gjennomført i september 2021.

Naturtyper

Multiconsult registrerte fem naturtypelokaliteter etter Miljødirektoratets instruks innenfor planområdet (tabell 2): et fossepåvirket berg, en slåttemark, en naturbeitemark og to hule eiker. I tillegg ble to store gamle trær av selje kartlagt etter DN-håndbok 13. Tiltaket vil også redusere kvaliteten på den nær truede (NT) naturtypen elvevannmasser som følge av redusert vannføring store deler av året. I de neste avsnittene vil vi presentere NVEs vurderinger av tiltakets påvirkning på de kartlagte naturtypene.

Tabell 2: Oversikt over kartlagte naturtyper i influensområdet til Bergselva kraftverk.

Naturtype	Kategori	Status	Verdi	Påvirkning	Konsekvens
Fossepåvirket berg med innslag av fosseberg	NiN-naturtype	Sentral økosystem-funksjon / Sårbar (VU)	Stor	Forringet	Betydelig miljøskade
Slåttemark	NiN-naturtype	Utvalgte naturtype	Svært stor	Ubetydelig endring	Ingen miljøskade
Semi-naturlig eng (naturbeitemark)	NiN-naturtype	Sårbar (VU)	Stor verdi	Ubetydelig endring	Ingen miljøskade
Hule eiker	NiN-naturtype	Utvalgte naturtype	Svært stor verdi	Ubetydelig endring	Ingen miljøskade
Store gamle trær av selje	DN-håndbok 13		Noe	Ubetydelig endring	Ingen miljøskade
Elvevannmasser	NiN-naturtype	Nær truet (NT)	Noe	Forringet	Noe miljøskade

Både slåttemark og hule eiker er utvalgte naturtyper. Naturbeitemark inngår i den overordnede naturtypen semi-naturlig eng, som er vurdert som sårbar (VU) i henhold til Norsk rødliste for arter 2021. Lokalitetene med slåttemark og naturbeitemark har begge stor verdi, men ifølge Multiconsult ligger den planlagte rørgata så langt øst for naturtypene at de ikke vil bli påvirket av tiltaket. Slåttemarkas kvaliteter er knyttet til engarter og beitemarksopp, som ikke har spesielle krav til luftfuktighet. Multiconsult forventer derfor ikke at redusert vannføring i Bergselva vil påvirke artene i lokaliteten. NVE er enige med denne vurderingen, og legger til grunn at den kartlagte slåttemarka og naturbeitemarka ikke berøres av tiltaket. Naturbase viser at det også er kartlagt en naturbeitemark nord for Sele i 2003. Den planlagte rørgata vil krysse lokaliteten. Multiconsult opplyser om at beitemarka siden den gang har blitt ødelagt av gjødsling og gjengroing, samtidig som deler av lokaliteten har blitt ødelagt av skogsbilvegen. De mener derfor

at verdiene her kan anses som tapt. NVE legger til grunn at lokaliteten er tapt, og har derfor ikke vurdert tiltakets påvirkning på denne naturbeitemarka.

De hule eikene har som utvalgt naturtype svært stor verdi. Rørgatetraseen i alternativ 1 vil gå cirka 20 meter vest for den ene eika og cirka 50 meter øst for den andre, noe som er tilstrekkelig til at de ikke blir negativt berørt. I alternativ 2 går rørgatetraseen vest for begge eikene, og ifølge Multiconsult er det ingen nevneverdig forskjell på konsekvensene for naturmangfold ved de to alternativene. Dersom det blir gitt konsesjon forutsetter NVE at ingen av de registrerte hule eikene blir berørt av tiltaket. Det skal være en hensynssone i en radius på minst 15 meter fra stammen.

Like nord-vest for den ene hule eika er det registrert en gammel, grov selje med lokal verdi etter DN-håndbok 13. I en av barksprekkene observerte Multiconsult en larve av seljetungemåler. Arten er tidligere ikke funnet langs kysten av Norge nord for Jæren. Den planlagte rørgatetraseen vil gå 10-15 meter vest for selja i det alternativet som er nærmest lokaliteten, og ifølge Multiconsult er dette tilstrekkelig til at forekomsten ikke blir negativt berørt. NVE forutsetter at selja ikke blir berørt av tiltaket. Gravearbeid og ferdsel med tunge kjøretøy skal ikke forekomme i rotsonen.

Ved Skormafossen er det kartlagt fossepåvirket berg med innslag av fosseberg. Fossepåvirket berg har en sentral økosystemfunksjon, og karakteriseres av nakne bergvegger og bergknauser ved fossefall eller fossestryk. Vegetasjonen domineres typisk av mose- og lavarter. Fosseberg inngår i naturtypen fossepåvirket berg. Naturtypen omfatter bergvegger og bergknauser i sonen nærmest fossen der vannspruten faller som tungt regn. Multiconsult forklarer at det meste av lokaliteten i Bergselva er fossepåvirket, og bare en smal stripe nærmest fossen kan karakteriseres som den rødlistede naturtypen fosseberg (VU). Det ble ikke registrert rødlistede arter innenfor lokaliteten med fossepåvirket berg. Multiconsult vurderer potensialet for sjeldne, krevende eller rødlistede arter i tilknytning til lokaliteten som relativt lite. NVE har gjort søk i Artskart og NGU sitt kart over kalkinnhold i berggrunn, og er enige i Multiconsults vurdering.

En utbygging av Bergselva vil påvirke naturtypen fossepåvirket berg som følge av redusert vannføring og intensitet gjennom året. Ifølge Multiconsult vil redusert vannføring som følge av tiltaket trolig redusere fossesprøyten, og føre til at området på sikt gror igjen. Det omsøkte tiltaket omfatter minstevannføring tilsvarende 5-persentilen. Det vil si 50 l/s på sommeren og 40 l/s på vinteren. Multiconsult har foreslått høyere minstevannføring eller flytting av inntak for å avbøte påvirkningen på fossepåvirket berg. NVE mener det ikke er aktuelt å flytte inntaket, da den planlagte plasseringen er minst fremtredende i landskapsrommet, se kapittel «Landskap og friluftsliv» under. Flere høringsparter har påpekt naturverdiene ved fossen, og det har kommet innspill om at NVE burde vurdere høyere minstevannføring og mindre slukeevne. Redusert vannføring med færre og mindre flommer vil føre til en reduksjon i fossesprut og et tørrere lokalklima. Tørketolerante arter vil i økende grad dominere over de fuktkrevende artene over tid. For å vedlikeholde fossebergets kvaliteter er det nødvendig å opprettholde en vannføring som gir vannsprut gjennom året og i store deler av vekstsesongen. NVE mener derfor det er viktig med minstevannføring og tidvis overløp for å ivareta noen av de naturlige endringene i vannføringen. Flommer som går som overløp kan gi fossesprut i viktige perioder for naturtypen.

Av naturtypene i influensområdet anser NVE naturtypelokaliteten fossepåvirket berg med innslag av fosseberg som den som blir mest påvirket av tiltaket. I konsekvensvurderingen er området vurdert til å ha stor verdi, og tiltaket vil medføre betydelig miljøskade på lokaliteten. NVE mener at det ikke kan utelukkes at lokaliteten med fosseberg blir redusert ved en utbygging av Bergselva kraftverk. Vi påpeker i den forbindelse at fossepåvirket berg utgjør den største delen av lokaliteten. Ifølge konsekvensvurderingen er verdien til lokaliteten satt til nedre del av stor verdi, fordi det er

arealene med den rødlistede naturtypen fosseberg som medfører at lokaliteten får stor verdi selv om kvaliteten er moderat. I vår vurdering legger vi også vekt på at det ikke ble funnet noen rødlistearter i lokaliteten, og at minstevannføring i noen grad vil opprettholde naturtypens økologiske funksjon. Vi mener tiltakets konsekvenser på naturtypen er akseptable, gitt at det stilles vilkår om tilstrekkelig minstevannføring.

Arter

Multiconsult observerte to rødlistede arter i influensområdet på befaringen (tabell 3): granmeis (VU) og flere individer av ask (EN). I tillegg viser NVEs søk i Artskart at det er registrert en lind (NT) ved Teigen (Figur 6). Ask og lind er fortsatt vanlige innenfor sitt utbredelsesområde i Norge, men sykdom truer artenes langsiktige overlevelse. Etter NVEs vurdering forekommer trærne i tilstrekkelig avstand til det planlagte tiltaket. Vi forutsetter at større eller eldre trær av ask og lind ikke berøres.

Figur 6: Rødlistede trær i influensområdet til Bergselva kraftverk (kilde: Artskart).

Flere individer med granmeis (VU) ble observert i skogen langs Bergselva under kartleggingen, og arten hekker trolig i influensområdet. Det er også flere observasjoner i området rundt Bygstad (NVEs søk i Artskart). Granmeis har endret rødlistestatus fra livskraftig (LC) i 2015 på grunn av markant bestandsnedgang. Påvirkningsfaktorene omfatter blant annet hogst og uttak av død ved. Hvis tiltak kommer i konflikt med sårbare arter, må tiltakshaver regne med miljøtilpasninger av prosjektet (OEDs retningslinjer for småkraftverk). Dersom det blir gitt konsesjon, mener NVE at det bør tilstrebes å unngå hogst i perioden mars til juli for å unngå forstyrrelse av reir og fuglunger i trær. Granmeis er avhengig av morkne trestammer for uthakking av reirhull. Ved hogst i forbindelse med legging av rørgate og anleggsvei skal derfor liggende og stående død ved bli igjen, så langt det lar seg gjøre.

Tabell 3: Oversikt over registrerte rødlistede arter i influensområdet til Bergselva kraftverk under Multiconsult sin kartlegging av området.

Art	Rødlistestatus	Påvirkningsfaktorer
Ask	Sterkt truet (EN)	Arten er rammet av soppsykdommen askeskuddsyke. Bestandsreduksjon som gjelder betydelige deler av artens norske populasjon.
Granmeis	Sårbar (VU)	Granmeisen trives i blandingsskog i nærheten av fuktige områder, og fragmentering av slike habitater kan virke negativt inn på bestanden. Den er også avhengig av morkne trestammer for uthakking av reirhull.

Videre er det en kjent hekkelokalitet for kongeørn like utenfor influensområdet. Dersom det blir gitt konsesjon, stiller NVE krav om at kongeørnen blir ivaretatt ved å unngå sprenging og bruk av helikopter i hekkeperioden (februar til juni).

Multiconsult mener også det er potensial for at de vassdragstilknyttede artene fossekall, vintererle og strandsnipe kan hekke i området. Fossekall står på Bernkonvensjonen liste II, og er en norsk ansvarsart. Arten bruker elva til næringssøk, og er dermed avhengig av at det er en viss produksjon av bunndyr og vannlevende insekter. NVE legger til grunn at redusert vannføring kan føre til en reduksjon i bestandene av bunndyr og vannlevende insekter. Fossekall er i tillegg avhengig av å finne skjulte hekkeplasser i elveløpet. Ettersom det er sannsynlig at fossekall hekker i området, vil vi av hensyn til føre-var prinsippet pålegge etablering av egnede reirkasser dersom vi gir konsesjon. Etablering av reirkasser og slipp av minstevannføring vil etter NVEs syn være tilstrekkelige avbøtende tiltak for fossekall. Vi henviser her til NVE-rapport 3/2011 om fossekall og småkraftverk, der det vises at hekkedammer opprettholder hekkesuksessen til arten. Vi anser dette som et lite tyngende vilkår.

Ifølge rapporten fra Multiconsult har ikke den aktuelle delen av Bergselva noen viktige bestander av ferskvannsfisk (laks, sjørørret eller storørret). Nedre del av Njosenelva, som er navnet på elva nedstrøms samløpet mellom Bergselva og Selselva, er anadrom med sjørørret og noe smålaks. Vandringshinderet er en foss som ligger omtrent på kote 15. Ettersom Bergselva kraftverk er et elvekraftverk uten effektkjøring og kraftverksutløpet ligger oppstrøms anadromt vandringshinder, mener NVE at tiltaket ikke vil få nevneverdige konsekvenser for anadrom fisk. Vi har derfor ikke lagt vekt på forholdet til fisk.

Deler av influensområdet ligger i Sunnfjord villreinområde. NVEs søk i Naturbase viser at villreins kartlagte trekk- og kalvingsområder er flere kilometer unna den planlagte utbyggingen. Ifølge konsekvensutredningen er ikke lokale grunneiere kjent med at villreinen har beveget seg ned i det planlagte inntaksområdet. Ingen av høringspartene har uttalt seg om temaet. NVE er kjent med at reinen oppholder seg øst for Selsvatnet mesteparten av året. Ifølge Kunnskapsgrunnlaget for villrein i Sunnfjord villreinområde¹ blir områdene rundt Kvamshesten lite brukt av villrein. Bukk kan av og til trekke vestover forbi Kvamshesten, men trekkpassasjen ligger høyt i terrenget, omtrent tre kilometer fra det planlagte tiltaket. Etter NVEs vurdering vil ikke tiltaket vil ha vesentlige virkninger for villrein. Vi legger derfor ikke vekt på hensynet til villrein i konsesjonsspørsmålet.

¹ Stiftelsen Norsk villreinsenter. (2025, 7. mai). *Kunnskapsgrunnlaget for delnorm 3 kvalitetsnormen for villrein i Sunnfjord (kartfortelling)*. Hentet 20. mai 2025 fra <https://storymaps.arcgis.com/stories/3ff15444a7164a0aa701f8d100bdd1b0>

Myr

I deler av tiltaksområdet er det myr og typiske myrarter, blant annet krysser rørgatetraseen et areal med myr langs skogsbilveien. Ved en eventuell konsesjon skal inngrep i myr unngås i den grad det er mulig, og eventuelle tiltak i myr må utformes og gjennomføres på en skånsom måte som begrenser skader. Eventuell tungtransport over myrflater bør skje når det er i frost i bakken eller med matte for å forhindre dype kjørespor og påvirkning på myren. I detaljplanen skal det beskrives tiltak for massehåndtering dersom torv må graves opp for å legge rørgatetraseen.

Vurdering etter naturmangfoldloven

Alle myndighetsinstanser som forvalter natur, eller som fatter beslutninger som har virkninger for naturen, plikter etter naturmangfoldloven § 7 å vurdere planlagte tiltak opp mot naturmangfoldlovens relevante paragrafer. I NVEs vurdering av søknaden om Bergselva kraftverk legger vi til grunn prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 til 12 samt forvaltningsmålene i naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Kunnskapen om naturmangfoldet og effekter av eventuelle påvirkninger er basert på den informasjonen som er lagt fram i søknaden, miljørapport, høringsuttalelser samt NVEs egne erfaringer. NVE har også gjort egne søk i tilgjengelige databaser som Naturbase og Artskart den 28.05.2025. Etter NVEs vurdering er det innhentet tilstrekkelig informasjon til å kunne fatte vedtak og for å vurdere tiltakets omfang og virkninger på det biologiske mangfoldet. Samlet sett mener NVE at sakens kunnskapsgrunnlag er godt nok utredet, jamfør naturmangfoldloven § 8.

En utbygging av Bergselva kraftverk vil påvirke naturtypene elvevannmasser (NT) og fossepåvirket berg med innslag av fosseberg (VU). Videre er de utvalgte naturtypene slåttemark, naturbeitemark (semi-naturlig eng) og hule eiker kartlagt i influensområdet, men disse vil ikke bli berørt av tiltaket. I influensområdet til Bergselva kraftverk finnes artene ask (EN), lind (NT) og granmeis (VU). I utkanten av influensområdet hekker kongeørn. Gitt avbøtende tiltak vil ikke påvirkningen av tiltaket på artene være omfattende. En eventuell utbygging i Bergselva vil etter NVEs mening ikke være i konflikt med forvaltningsmålet for naturtyper og økosystemer gitt i naturmangfoldloven § 4 eller forvaltningsmålet for arter i naturmangfoldloven § 5, gitt avbøtende tiltak som minstevannføring og restriksjoner på støyende anleggsarbeid.

NVE har også sett påvirkningen fra Bergselva kraftverk i sammenheng med andre påvirkninger på naturtypene, artene og økosystemet. Prosjektet planlegges i en region som er preget av mye småkraftutbygging. Bergselva munner ut i Selselva, som allerede er påvirket av vannkraft. Selselva kraftverk ble idriftsatt i 2016. I Bygstad ligger småkraftverkene Kvamselva kraftverk og Skyggeelva kraftverk. Videre finnes det flere mini- og mikrokraftverk i området.

Den samlede belastningen på naturtypen fossepåvirket berg har vært stor som følge av vannkraftutbygging i Norge, særlig på Vestlandet. Selv om arealet med fossepåvirket berg er lite, vil tiltaket føre til en liten økning i den samlede belastningen på naturtypen i regionen. Vi anser at den samlede belastningen på økosystemet og naturmangfoldet ikke øker så mye at den blir avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

Etter NVEs vurdering foreligger det tilstrekkelig kunnskap om virkninger tiltaket kan ha på naturmiljøet, og NVE mener at naturmangfoldloven § 9 (føre-var-prinsippet) ikke får avgjørende betydning for konsesjonsspørsmålet.

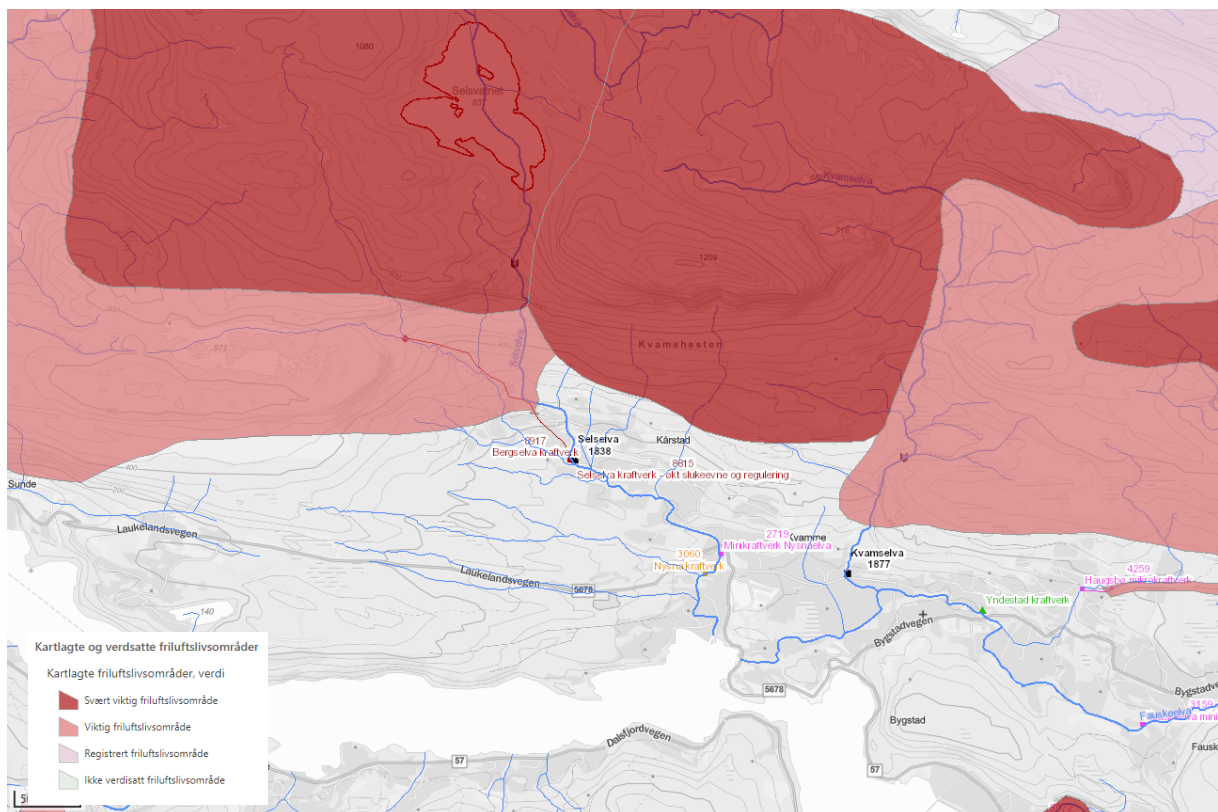

Avbøtende tiltak og utformingen av tiltaket vil spesifiseres nærmere i våre merknader til vilkår dersom det blir gitt konsesjon. Tiltakshaver vil da være den som bærer kostnadene av tiltakene, i tråd med naturmangfoldloven §§ 11 og 12.

Slåttemark og hule eiker er utvalgte naturtyper etter § 52 i naturmangfoldloven. Som det kommer fram av naturmangfoldloven § 53, skal det ved utøving av aktsomhetsplikten etter § 6 tas særskilt hensyn til forekomster av utvalgte naturtyper for å unngå forringelse av naturtypens utbredelse og forekomstenes økologiske tilstand. Det planlagte tiltaket vil foregå i tilstrekkelig avstand fra de registrerte lokalitetene. NVE mener derfor at tiltaket ikke kommer i konflikt med naturmangfoldloven § 53.

Landskap og friluftsliv

Inntaksdammen og øvre del av rørgata er planlagt innenfor det kartlagte friluftsområdet Bergsheia, som er vurdert som et viktig friluftsområde i Sunnfjord kommune (Figur 7). Det er også nærliggende friluftsområder (Blægja og Hestane) med svært høy verdi. Her er blant annet det svært populære turmålet Kvamshesten lokalisert. Det går en T-merket tursti fra Sele til Bergsheia som starter ved parkeringsplassen på Sele. Langs store deler av Bergselva er det tett vegetasjon mellom turstien og elva. Unntaket er en 100 meter lang strekning ved Skormafossen og en 200-300 meter lang strekning ved inntaket, hvor elva gir et større visuelt inntrykk.

Figur 7: Kartlagte og verdsatte friluftsområder i området rundt tiltaksområdet (Kilde: Naturbase).

I dag går det en skogsbilvei omtrent to tredjedeler av strekningen mellom den planlagte kraftstasjonen og inntaksdammen. Mellom skogsbilveien og den prosjekterte inntaksdammen er det planlagt en midlertidig anleggsvei. Ifølge søknaden skal den midtre og øvre delen av rørgata legges i grøft langs den eksisterende skogsbilveien og den midlertidige anleggsveien. Anleggsveien og rørgatetraséen vil etter planene gå gjennom et område med åpen jorddekt fastmark, og krysse

et område med nylig nedhogget granplantefelt. Høringspartene påpeker at bygging av rørgata og anleggsveien opp til inntaksområdet vil gi synlige inngrep. Deler av området er grunnlendt og det er fjell synlig i dagen. Dette tilsier at det trolig må sprenges for å anlegge vei og rørgate. Strekningen ligger i et eksponert og treløst landskap, og nye inngrep vil være negativt for turopplevelsen i området rundt den øvre delen av Bergselva. Sunnfjord kommune mener det er svært viktig at området revegeteres med stedegen bakkevegetasjon, og at opprinnelig terreng i området tilbakeføres så langt det lar seg gjøre. Statsforvalteren mener det må stilles tydelige føringer i en eventuell konsesjon, der utbyggingen må skje skånsomt og med minst mulig varige landskapsinngrep.

NVE mener i likhet med høringspartene at det eksponerte området over skoggrensa og opp til inntaket er den mest sårbare strekningen i landskapsrommet. Terrenginngrepene fra den nedgravde rørgata vil være store under anleggsfasen, men etter hvert som berørte arealer revegeteres vil konsekvensene for landskap minske. Ifølge konsekvensvurderingen vil ikke utbyggingen føre til nevneverdig visuell påvirkning sett fra Kvamshesten eller tilgrensende fjellområder etter at traséen er revegetert. NVE mener at landskapsinngrepene vil være akseptable på sikt, gitt gode tilpasninger i anleggsfasen. Dersom det blir gitt konsesjon mener vi at rørgatetraséen og anleggsveien må tilpasses terrenget og dekkes til med stedegne toppmasser etter utbyggingen. Det omfatter også at ryddebeltet og omfanget som må sprenges for å etablere rørgata og anleggsveien begrenses så langt det er mulig.

Søker vil nedgradere anleggsveien til kjøresterkt terreng etter anleggsarbeidet, slik at den kan benyttes til tilkomst i driftsperioden. Sunnfjord kommune mener at anleggsveien bør tilbakeføres til et minimum og få gro til. Videre påpeker kommunen at en eventuelt permanent vei forbi den eksisterende skogsbilveien bør være sperret for annen bruk enn landbruksvirksomhet og vedlikehold av kraftanlegg. Dette er av hensyn til landskap, friluftsliv og kongeørn. NVE støtter kommunens vurdering, og mener anleggsveien kun skal benyttes til tilsyn og vedlikehold i driftsfasen. Vi vil stille vilkår knyttet til anleggsveien dersom vi gir konsesjon til Bergselva kraftverk.

Videre mener NVE det er svært viktig at inntaket bygges slik at det ikke påvirker landskapsopplevelsen i betydelig grad. Damhøyden bør holdes så lav som mulig uten at det går ut over driftssikkerheten til anlegget. Inntaksdammen er planlagt i et område som er nedsenket i terrenget. Konstruksjonen vil derfor være noe skjermet, selv om det planlagte inntaket ligger ovenfor tregrensa. Sett nedenfra området rundt Bygstad vil derfor ikke inntaksdammen være forstyrrende i landskapsbildet. Dette kommer fram av fotografier i søknaden og befaringen. Ifølge søker er den øvre delen av tiltaket kun synlig på enkelte steder fra toppen av Kvamshesten. Videre er avstanden så stor at inngrepene langs Bergselva ikke vil dominere landskapsinntrykket. Med gode tilpasninger mener NVE at inntaksdammen ikke vil være sjenerende for landskapsopplevelsen i området og for turgåere på Kvamshesten. NVE legger samtidig til grunn at etablering av inntaksdammen kan påvirke det lokale friluftslivet der turstien går tett på anleggsområdet.

Statsforvalteren i Vestland mener redusert vannføring og stor utnyttelse av vannet i elva vil være negativt for turopplevelsen i området. Sunnfjord kommune påpeker at fossen er godt synlig fra turstien langs Bergselva. Ved en eventuell konsesjon mener NVE at tilstrekkelig slipp av minstevannføring og en slukeevne som i noen grad opprettholder den naturlige dynamikken i Bergselva og Skormafossen vil være viktig for å ivareta friluftsliv- og landskapsinteressene i området.

Planlagt trasé for rørgata sammenfaller med turstien langs Bergselva de første 20 til 30 meterne fra parkeringsplassen på Sele. Kommunen krever at det tilrettelegges for annen parkering i nærheten,

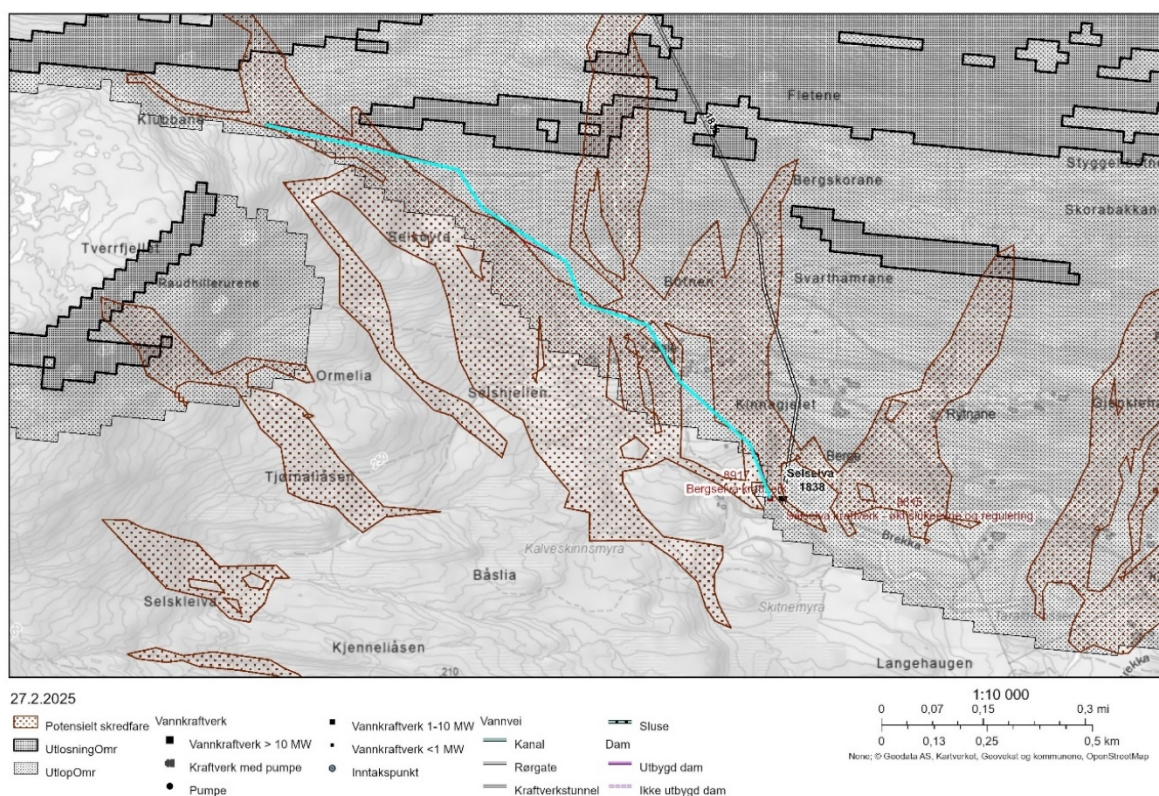

dersom turparkeringen blir berørt i anleggsperioden. Hvis anleggsarbeidet kommer i konflikt med turstien mener flere høringsparter at det bør merkes alternativ rute i anleggsperioden. I sine kommentarer til høringsuttalelsene informerer BBK om at de vil anlegge en alternativ turparkering i anleggsperioden, dersom det skulle bli behov for å arbeide på parkeringsplassen på Sele. Videre forsikrer de om at parkeringen og innkjørselen vil opparbeides i samme stand etter en eventuell utbygging. NVE mener dette er tilstrekkelig for å avbøte negative konsekvenser for friluftsliv på turstien i anleggsperioden. Vi påpeker at turveien i størst mulig grad bør holdes åpen i anleggsperioden, og at det skal opplyses om anleggsarbeid på egnede steder ved turveien og turparkeringen. NVE merker seg at friluftsimteresser kan bli påvirket av en eventuell utbygging av Bergselva, spesielt i anleggsperioden. Samtidig oppfatter vi at alle høringspartene er positive til tiltaket, gitt at det settes avbøtende vilkår dersom det oppstår konflikt med friluftslivet i området.

Naturfare

Ifølge søker vil det ikke være nevneverdige endringer i flomforholdene ved en eventuell utbygging av Bergselva kraftverk, siden kraftverket er såpass lite og slukeevnen er lav i forhold til flomvannføringen. De forventer heller ikke at bygging av kraftverket vil endre forholdene for skred og erosjon. Ingen av høringspartene har uttrykt bekymringer knyttet til flom og skred. Statsforvalteren legger til grunn at tekniske installasjoner blir plassert slik at de er mest mulig vernet mot skred og flom, for å unngå skade på både personer og materielle verdier.

NVE har gjort søk i NVEs aktsomhetskart. Hele anlegget ligger innenfor aktsomhetsområde for snøskred og steinsprang. Inntaket og deler av rørgata ligger innenfor aktsomhetsområde for jord- og flomskred (figur 7). Det planlagte tiltaket ligger over marin grense og utenfor aktsomhetssoner for kvikkleire. Det er ingen registrerte skredhendelser i området. Kartene gir en indikasjon på områder hvor det kan være potensielle løsne- og utløpsområder, men sier ikke noe om sannsynligheten for at skred inntreffer. Dersom det blir gitt konsesjon må skredfare vurderes, og eventuelt undersøkes, i samsvar med NVE sine krav for utredning av naturfare i forbindelse med en eventuell detaljplanplanlegging.

Figur 7: Aktsomhetsområder for jord- og flomskred (brune prikker) samt aktsomhetsområder for steinsprang (grå prikker) i tiltaksområdet. Rørgata er markert i turkis. (Kilde: NVE Temakart).

Vannforskriften

Ny aktivitet eller nye inngrep skal vurderes etter vannforskriften § 12. Den omsøkte utbyggingen vil berøre vannforekomsten Skormafossen (083-60-R). Vannforekomsten er naturlig, og har i dag god økologisk tilstand. De viktigste påvirkningene i vannforekomsten er diffus langtransportert forurensning i form av sur nedbør, med middels påvirkningsgrad.

Nedstrøms kraftstasjonen blir vannforekomsten Njøsenelva (083-64-R) berørt. Vannforekomsten er naturlig, og har i dag dårlig økologisk tilstand. De viktigste påvirkningene i vannforekomsten er diffus langtransportert forurensning i form av sur nedbør med middels påvirkningsgrad, dammer, barrierer og sluser for flomsikring med middels påvirkningsgrad, og diffus avrenning fra annen jordbrukskilde og spredt bebyggelse med liten påvirkningsgrad. Miljømålet god økologisk tilstand (GØT) skal nås i innen 2027, blant annet ved å forbedre gyteområdene og etablere kantvegetasjon i Njøsenelva.

Det planlagte inngrepet forventes ikke å forringe dagens tilstand vesentlig eller hindre at miljømålet nås i noen av de berørte vannforekomstene. Helårlig minstevannføring sikrer et fortsatt fungerende akvatisk økosystem, og dermed at GØT kan nås. Vannforskriften § 12 kommer derfor ikke til anvendelse i denne saken.

Nettilknytning og elektriske anlegg i kraftstasjonen

Bergselva Bygstad kraft AS søker om å knytte Bergselva kraftverk til nettet med en cirka 500 eller 600 meter lang jordkabel fram til nærmeste tilknytningspunkt i distribusjonsnettet som eies av BKK Nett AS. Fordi søker ønsker å avklare kraftstasjonens plassering og tilkomstvei i en eventuell

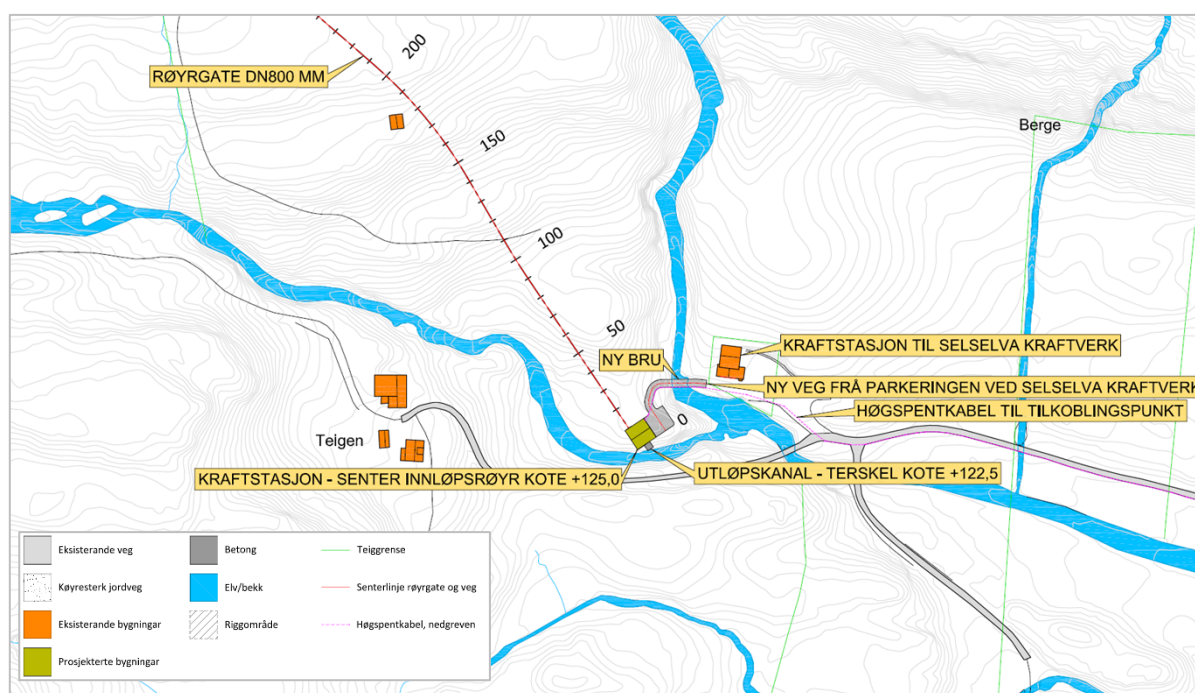

detaljplan, har de søkt om flere alternative traseer for jordkabelen. Dette er illustrert i situasjonsplanene i vedlegg 1-4.

NVE har sjekket kabeltraséene i NVE Atlas og i Naturbase. På bakgrunn av de opplysningene som nå foreligger kan ikke NVE se at det er naturvernområder, utvalgte eller verdsatte naturtyper som vil komme i konflikt med noen av de omsøkte traséalternativene. Deler av tiltaksområdet ligger i Sunnfjord villreinområde. Som vi har beskrevet i vår vurdering under «Arter», forventer vi ikke at tiltaket vil ha vesentlige virkninger for rein. Det er heller ikke andre rødlistearter eller arter av nasjonal forvaltningsinteresse som vil kunne bli berørt av jordkabelen i drift. I en eventuell anleggskonsesjon vil vi stille vilkår om å unngå støyende arbeid, slik som bruk av helikopter og sprengning i hekkeperioden til kongeørn. Anleggsarbeidet knyttet til legging av jordkabelen vil heller ikke komme i konflikt med kulturminner, verdifulle kulturlandskap eller friluftsområder som kan bli påvirket av anleggsarbeidet.

Dersom det blir gitt konsesjon forutsetter NVE at Bergselva Bygstad kraft sørger for god revegering av kabeltraséen, slik de oppgir i søknaden. På strekningen hvor kabelen legges i planlagte tilkomstveier, mener vi at den ikke vil medføre ytterligere påvirkning på omgivelsene enn det bygging av veien allerede gjør. Når anleggsarbeidet er ferdig, vil ikke kabelen være synlig.

Ifølge søker er det ingen nevneverdig forskjell på konsekvensene av de to stasjonsalternativene og tilkomstveiene for naturmangfold eller landskap. Etter bestemmelsene i energiloven gir NVE konsesjon til det alternativet vi mener gir minst ulemper for samfunnet. NVE mener det er marginale forskjeller på alternativene, men vi registrerer at alternativet i situasjonsplan 2A er lengst unna den sørligste hule eiken. Samtidig vil alternativ 2A medføre noe mindre nye inngrep siden tiltaket i hovedsak er sentrert rundt eksisterende infrastruktur. På bakgrunn av dette, vil NVE gi anleggskonsesjon til en om lag 500 meter lang 22 kV jordkabel fra kraftstasjonen til tilknytningspunkt i distribusjonsnettet om vannkraftanlegget får konsesjon. Jordkabeltraseen er vist i situasjonsplanen (vedlegg 1). Figur 8 viser utsnitt av planen der jordkabeltraseen er markert med rosa strek.

Figur 8: Utsnitt av situasjonsplan for alternativ 2A som viser trasé for høyspentkabel (figuren er modifisert av NVE).

Ved en eventuell vassdragskonsesjon mener NVE at valg av alternativ for kraftstasjonen og tilkomstvei kan avklares i detaljplanen, men vi legger til grunn føringene vi har gitt knyttet til viktige naturtyper og arter. Vi gjør samtidig oppmerksom på at endring av jordkabeltrasé eller andre elektriske komponenter som er spesifisert i anleggskonsesjonen, er søknadspliktig til NVE.

Samfunnsmessige fordeler

En eventuell utbygging av Bergselva kraftverk vil gi 7,0 GWh i et gjennomsnittså. Det omsøkte tiltaket kan gi inntekter til søker og grunneiere samt generere skatteinntekter. Kraftverket er beregnet å være marginalt ulønnsomt. Det vil si at svært små endringer i inntekter og utbyggingskostnader kan være avgjørende for om dette prosjektet får positiv netto nåverdi.

Oppsummering

NVE mener fordelene ved utbygging av Bergselva kraftverk er større enn ulempene. Utbyggingen vil gi en årsproduksjon på 6,2 GWh, som tilsvarer strømforbruket til omtrent 310 husstander. De øvre delene av Bergselva ligger ovenfor tregrensa og er forholdsvis godt synlig fra Bygstad. Deler av tiltaket ligger i et viktig friluftsområde og det går en tursti langs Bergselva. For å redusere de negative virkningene for landskapsinntrykket, har vi stilt vilkår om hvordan utbyggingen skal utføres. Vi har også lagt vekt på at alle høringsparter er positive til prosjektet, gitt de avbøtende tiltakene.

NVE legger til grunn at utbyggingen vil medføre negative konsekvenser for naturtypen fossepåvirket berg, som omfatter den sårbare naturtypen fosseberg. Vi mener likevel at slipp av minste vannføring i noen grad vil opprettholde naturtypen sin økologiske funksjon. NVE mener det er viktig å sikre flere dager med overløp for å ivareta noen av flommene og de naturlige endringene i vannføringen, både av hensyn til naturmangfold og friluftslivet ved Skormafossen. NVE har derfor gitt tillatelse til Bergselva kraftverk med lavere slukeevne enn det var søkt om.

Oppsummeringstabell for Bergselva kraftverk			
Tema	NVEs vektlegging	NVEs vurdering	Avbøtende tiltak
Prissatte virkninger			
Fornybar kraftproduksjon	Middels	7 GWh/år i ny, fornybar kraftproduksjon etter søkers beregninger. Netto nåverdi er beregnet til -2 mill. kr.	Med minste vannføring som omsøkt og redusert slukeevne vil kraftproduksjonen reduseres med 0,8 GWh, til 6,2 GWh/år.
Ikke-prissatte virkninger			
Friluftsliv og brukerinteresser	Middels	Turveien mellom Sele og Bergsheia og parkeringsplassen på Sele kan bli berørt i anleggsperioden.	Vilkår om å holde turstien åpen, tilrettelegge for alternativ parkeringsplass, lokal informasjon om anleggsarbeid

		Bergselva gir visuelt inntrykk langs en liten del av turstien.	og minstevannføring i driftsfasen.
Landskap	Middels	Terrenginngrepene i det eksponerte området over tregrensa vil være store under anleggsfasen, men etter hvert som berørte arealer revegeteres vil konsekvensene for landskap reduseres.	Vilkår om utforming og terrengtilpasning av inntak, vannvei og anleggsvei samt vilkår om revegetering.
Naturtyper	Middels	Redusert vannføring kan påvirke naturtypen fossepåvirket berg med innslag av fosseberg ved Skormafossen, mens anleggsarbeid kan påvirke hule eiker og gammel selje.	Tilstrekkelig minstevannføring sommer og vinter vil i noen grad opprettholde naturtypene sin økologiske funksjon. Begrensninger i anleggsfasen kan minimere risikoen for påvirkning på hule eiker og gammel selje.
Arter	Liten	Hekkeperioden for sensitiv art kan påvirkes av støyende anleggsarbeid. Granmeis (VU) kan bli påvirket av hogst i forbindelse med legging av rørgata og anleggsvei.	Restriksjoner knyttet til støyende arbeid og hogst i anleggsfasen.
Samlet belastning	Liten	Utbyggingen vil føre til økt samlet belastning i en region med mye utbygget vannkraft.	<i>Kan ikke avbøtes.</i>
Naturfare	Liten	Tiltaksområdet ligger innenfor aktsomhetsområder for noen typer skred.	Skredfare i anleggs- og driftsfasen må vurderes, og eventuelt undersøkes. Det skal dokumenteres i detaljplanen at tiltaket kan bygges med tilstrekkelig sikkerhet mot skred.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser, slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Bergselva Bygstad kraft AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Bergselva kraftverk. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår (202202784-27).

NVE gir også i medhold av energiloven § 3-1 Bergselva Bygstad kraft AS tillatelse til elektriske anlegg i Bergselva kraftverk, og til å knytte kraftverket til distribusjonsnettet via en cirka 500 meter lang 22 kV jordkabel. Tillatelsen gis på vilkår som er fastsatt i anleggskonsesjonen (202311613-5).

Forholdet til annet lovverk

Forholdet til plan- og bygningsloven

Forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) gir saker som er underlagt konsesjonsbehandling etter vannressursloven fritak for byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven. Dette forutsetter at tiltaket ikke er i strid med kommuneplanens arealdel eller gjeldende reguleringsplaner. Forholdet til plan- og bygningsloven må avklares med kommunen før tiltaket kan iverksettes.

Forholdet til forurensningsloven

Det må søkes Statsforvalteren om nødvendig avklaring etter forurensningsloven i anleggs- og driftsfasen. NVE har ikke myndighet til å gi vilkår etter forurensningsloven.

Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven

Post 1: Vannslipp

Følgende data for vannføring og slukeevne er hentet fra konsesjonssøknaden og oppdatert hydrologisk grunnlag, og lagt til grunn for NVEs konsesjon og fastsettelse av minstevannføring:

		Konsesjons- søknad	Justerte verdier
Middelvannføring	l/s	369	333
Alminnelig lavvannføring	l/s	50	
5-persentil sommer	l/s	50	
5-persentil vinter	l/s	40	
Maksimal slukeevne	m ³ /s	0,962	
Maksimal slukeevne i % av middelvannføring	%	260	289
Minste slukeevne	l/s	10	

Bergselva Bygstad kraft har søkt om å bygge Bergselva kraftverk med en minstevannføring på 50 l/s (sommer) og 40 l/s (vinter). Dette tilsvarer 5-persentilverdiene for elva. Sunnfjord kommune ber NVE vurdere om det er grunnlag for å øke minstevannføringen hele eller deler av året for å avbøte negativ påvirkning på naturtypen fossepåvirket berg. Statsforvalteren vurderer at planlagt differensiert minstevannføring på 5-persentilnivå vil representere lavvannføringen gjennom året. Fylkeskommunen krever at det slippes tilstrekkelig minstevannføring hele året for å sikre en viss produksjon av fisk og andre ferskvannsorganismer på den berørte elvestrekningen.

NVE mener det er viktig at det pålegges minstevannføring i vassdraget hele året for å redusere negativ påvirkning på fossepåvirket berg og fosseberg i fossesprøytsonen til Skormafossen. Vi vurderer at vannslipp tilsvarende 5-persentilene er tilstrekkelig for å at noe fuktighet bevares i fossesprøytsonen, og at lokaliteten med fossepåvirket berg og fosseberg i noen grad opprettholder sin økologiske funksjon. Samtidig utelukker ikke NVE at lokaliteten med fosseberg kan bli redusert ved en utbygging av Bergselva kraftverk.

Statsforvalteren mener den planlagte slukeevnen er noe høy, og at det vil være positivt for fosseberglokaliteten ved Skormafossen og friluftinteressene i området å redusere utnyttingsgraden. Fosser har stor verdi gjennom naturopplevelser og estetisk opplevelse for friluftsliv. I tillegg er naturtypen fosseberg betinget av fosser. En utbygging av Bergselva til vannkraftproduksjon vil redusere flomtopper, som igjen reduserer fossesprut. Å sikre nok dager med overløp kan bidra til å unngå gjengroing av fosseberget. NVE mener en slukeevne som ivaretar noe av den naturlige dynamikken i Bergselva og Skormafossen vil være viktig for friluftinteressene i området, siden fossen er synlig fra turstien.

Det omsøkte tiltaket omfatter en maksimal slukeevne som er over to og en halv ganger middelvannføringen på 0,369 m³/s. Dette er en slukeevne som er større enn de fleste små vannkraftverkene NVE har gitt tillatelse til de siste årene. Sweco anbefaler å benytte middelvannføring på 0,333 m³/s i Bergselva til beregninger. Dersom man tar utgangspunkt i den

oppdaterte middelvannføringen, utgjør den omsøkte slukeevnen 289 prosent av middelvannføringen. En maksimal slukeevne på 0,96 m³/s (289 % av middelvannføringen) vil ifølge NVEs beregninger gi 24 dager med overløp i løpet av et middels vått år. Hvis maksimal slukeevne reduseres til 0,73 m³/s (220 % av middelvannføringen) vil det være 46 dager med overløp. Av hensyn til naturmangfold og friluftslivet langs elva mener NVE at slukeevnen på 0,96 m³/s burde reduseres, slik at det blir flere dager med overløp. I våre overslag er det små forskjeller i netto nåverdi mellom de ulike slukeevnene. Dette tyder på at endringen i slukeevnen ikke vil ha stor innvirkning på prosjektets lønnsomhet.

Med dette til grunn fastsetter NVE en minstevannføring på 50 l/s i tiden 1. mai til 30. september og 40 l/s resten av året, og en maksimal slukeevne på 0,73 m³/s. Ifølge NVEs beregninger vil kraftverket produsere 6,6 GWh/år med en slukeevne på 0,96 m³/s som omsøkt. Reduksjonen i slukeevne vil gi en redusert produksjon på 0,8 GWh/år i forhold til søkers beregninger, og i 0,4 GWh/år i forhold til NVEs produksjonsberegninger. Gjennomsnittlig samlet produksjon vil da bli på 6,2 GWh/år. Etter vårt syn er ikke denne reduksjonen avgjørende for økonomien i prosjektet.

NVE merker seg at den samlede belastningen på vassdraget er ved tålegrensen av hva som kan utnyttes, og ytterligere utnyttelse av elvestrekningen bør derfor unngås.

Dersom tilsiget ved inntaket er mindre enn minstevannføringskravet skal hele tilsiget slippes forbi inntaket.

NVE presiserer at start-/stoppkjøring av kraftverket ikke skal forekomme. Kraftverket skal kjøres jevnt. Inntaksbassenget skal ikke benyttes til å oppnå økt driftstid, og det skal kun være små vannstandsvariasjoner knyttet til opp- og nedkjøring av kraftverket. Dette er primært av hensyn til naturens mangfold og mulig erosjonsfare.

Post 4: Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn mv.

Detaljerte planer skal forelegges og godkjennes av NVE før arbeidet settes i gang.

Før utarbeidelse av tekniske planer for dam og vannvei kan igangsettes, må søknad om konsekvensklasse for gitt alternativ være sendt NVE og vedtak fattet. Konsekvensklassen er bestemmende for sikkerhetskravene som stilles til planlegging, bygging og drift og må derfor være avklart før arbeidet med tekniske planer starter.

NVEs miljøtilsyn vil ikke ta planer for landskap og miljø til behandling før anlegget har fått vedtak om konsekvensklasse.

NVE vil ikke godkjenne planene før det er dokumentert at det er tilgjengelig kapasitet i nettet og at kostnadsfordelingen er avklart, jamfør våre merknader under avsnittet «Forholdet til energiloven».

Vi viser også til merknadene i vilkårenes post 6 nedenfor, om kulturminner.

Nedenstående tabell angir rammene som ligger til grunn for konsesjonen. NVE presiserer at alle føringer og krav som er nevnt i dokumentet gjelder.

NVE har gitt konsesjon på følgende forutsetninger:

Alternativer	Alternativ 2A (vedlegg 1).
--------------	----------------------------

	Alternativ løsning (vedlegg 2-4) kan endres i detaljplanen. Dersom det medfører endringer i trasé for jordkabelen, må det søkes om ny anleggskonsesjon.
Inntak	Inntaksdammen skal plasseres som omsøkt på kote 475. Dette kan ikke endres i detaljplan. Inntaket skal bygges slik at det blir minst mulig synlig i landskapet og dammen skal være så lav som driftssikkert mulig. Teknisk løsning for dokumentasjon av slipp av minstevannføring skal godkjennes av NVE.
Vannvei	Nedgravd rør i tråd med det som er oppgitt i søknaden. Valg av alternativ trasé kan avklares i detaljplanen. De hule eikene og den registrerte selja skal ikke berøres av anleggsarbeid i forbindelse med legging av rørgata. Ryddebeltet skal være så smalt som mulig. Ved etablering av vannvei over tregrensa skal det være god terrengtilpasning slik at det kreves minst mulig inngrep i terrenget.
Kraftstasjon	Kraftstasjonen skal plasseres i tråd med alternativ 2A (vedlegg 1). Valg av alternativ kan endres i detaljplan.
Største slukeevne	0,73 m ³ /s. Denne kan ikke økes i detaljplan.
Minste slukeevne	0,010 m ³ /s. Denne kan ikke senkes i detaljplan.
Installert effekt	Søknaden oppgir maksimalt 2,54 MW. Nøyaktig installert effekt kan justeres i detaljplan.
Antall turbiner/turbintype	Søknaden oppgir én peltonturbin. Antall turbiner og turbintype kan justeres i detaljplan.
Vei	Det skal legges en midlertidig anleggsvei langs rørgatetraseen fra eksisterende traktorvei opp til inntaket. Utbyggingen av veien skal skje skånsomt med god terrengtilpasning slik at det blir minst mulige varige landskapsinngrep. Den midlertidige anleggsveien skal nedgraderes til kjøresterkt terreng etter anleggsperioden. Veien skal tilbakeføres så langt det er mulig og få gro til. Veien skal stenges med bom. Dette kan ikke endres i detaljplan.
Naturfare	Skredfare i anleggs- og driftsfasen må vurderes, og eventuelt undersøkes i samsvar med NVE sitt veiledningsmaterie ² . I detaljplanen skal det dokumenteres

² NVE. (2020). Utredning av sikkerhet mot skred i bratt terreng | - utredning av skredfare i reguleringsplan og byggesak. (<https://veiledere.nve.no/utredning-av-sikkerhet-mot-skred-i-bratt-terreng/>)

	at tiltaket kan bygges med tilstrekkelig sikkerhet mot skred for både anleggs- og driftsfasen. Eventuelle sikringstiltak skal beskrives i detaljplan, og de skal ikke forverre flom- og skredfare for omkringliggende areal.
Avbøtende tiltak	Av hensyn til sensitiv art skal det ikke forekomme tyngre anleggsarbeid, som sprengning, eller bruk av helikopter, i perioden februar til juni. Av hensyn til granmeis bør det tilstrebes å unngå hogst i perioden mars til juli, for å unngå forstyrrelse av reir og fuglunger i trær. Ved hogst skal liggende og stående død ved bli igjen, så langt det lar seg gjøre. Hule eiker, store gamle trær av selje, ask og lind skal ikke berøres av anleggsarbeidet. De registrerte hule eikene inkludert en hensynssone på 15 meter radius rundt stammen merkes i terrenget før anleggsarbeidene starter. Den registrerte selja og rotsystemet merkes i terrenget før anleggsarbeidene starter. Det skal anlegges reirkasser for fossefall. Disse skal plasseres ved minstevannføringsutløpet og i avløpet fra kraftverket. Andre naturlige steder langs utbyggingsstrekningen skal vurderes. Rørgate- og jordkabeltraseene og anleggsveien skal dekkes til med stedegne toppmasser etter utbyggingen. Inngrep i myr skal unngås så langt som mulig. Eventuelle tiltak i myr må utformes og gjennomføres på en skånsom måte. Dersom torv må graves opp for å legge rørgatetraseen, skal tiltak for massehåndtering beskrives i detaljplan. Det skal opplyses om anleggsarbeid ved egnede plasser langs turveien fra Sele til Bergsheia. Dersom anleggsarbeidet kommer i konflikt med turstien, skal det merkes alternativ rute i anleggsperioden. Dersom turparkeringen på Sele blir påvirket i anleggsperioden, skal det tilrettelegges for alternativ parkering.

Dersom det ikke er oppgitt spesielle føringer i tabellen ovenfor kan mindre endringer godkjennes av NVE som del av detaljplangodkjenningen. Dersom det forekommer endringer, skal dette gå tydelig fram ved oversendelse av detaljplanen.

Post 5: Naturforvaltning

Vilkår for naturforvaltning tas med i konsesjonen. Eventuelle pålegg i medhold av dette vilkåret må være relatert til skader forårsaket av tiltaket og stå i rimelig forhold til tiltakets størrelse og virkninger.

Post 6: Automatisk fredete kulturminner

NVE forutsetter at utbygger tar den nødvendige kontakt med fylkeskommunen for å klarere forholdet til kulturminneloven § 9 før innsending av detaljplan. Vi minner videre om den generelle aktsomhetsplikten med krav om varsling av aktuelle instanser dersom det støtes på kulturminner i byggefasen, jamfør kulturminneloven § 8 (jamfør vilkårenes pkt. 3).

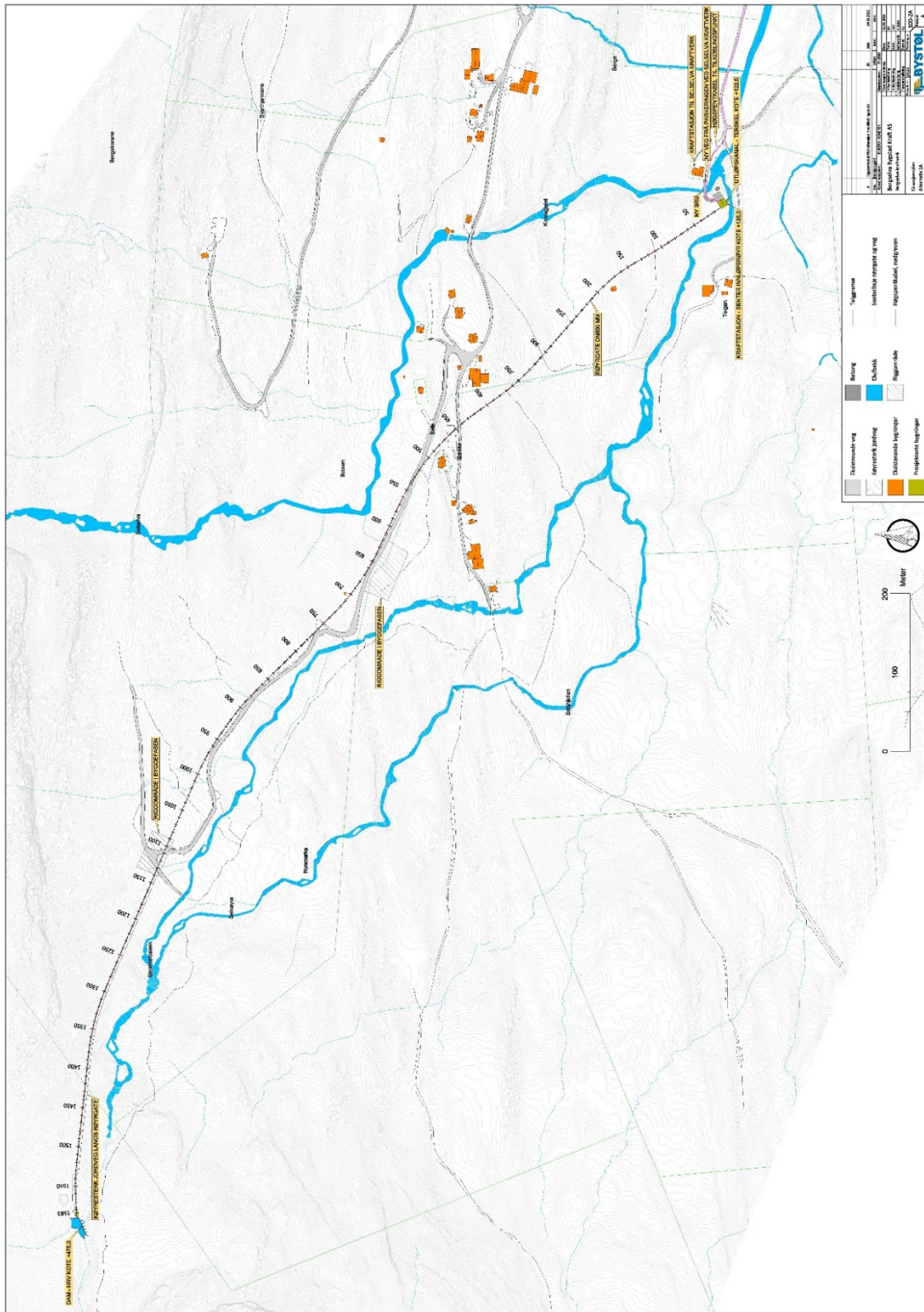
Post 8: Terskler mv.

Dette vilkåret gir hjemmel til å pålegge konsesjonær å etablere terskler eller gjennomføre andre biotopjusterende tiltak dersom dette skulle vise seg å være nødvendig.

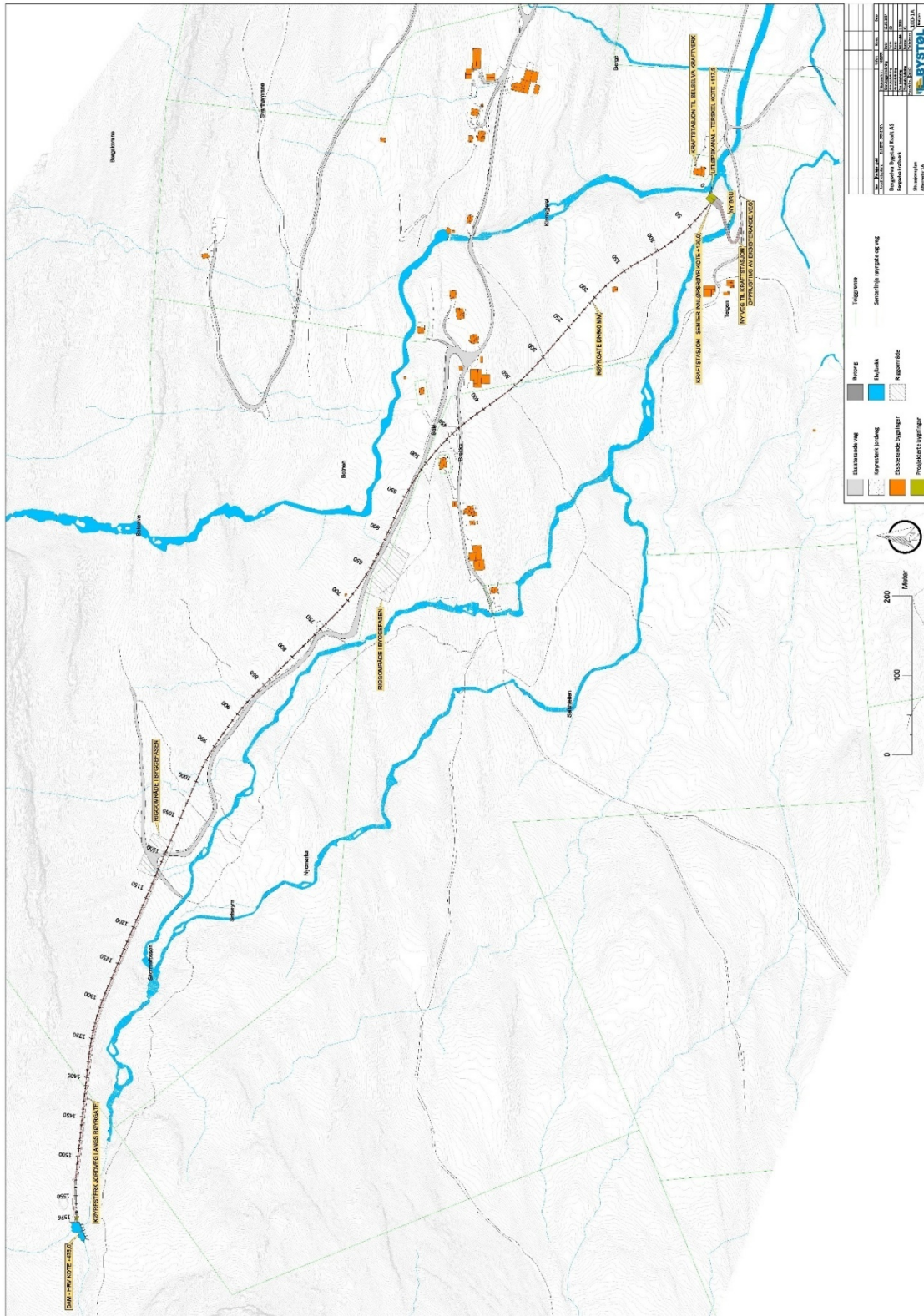
Vedlegg 1: Kart over konsesjonsgitt alternativ

Kartet viser alternativ arealplan 2A med kraftstasjon på kote 125 samt tilkomstvei med bro fra eksisterende parkeringsplass ved Selselva kraftverk.

Vedlegg 2: Alternativ løsning for tiltaket

Kartet viser alternativ arealplan 1A med kraftstasjon på kote 120 samt tilkomstvei med ny vei og bro via eiendommen «Teigen».

The map shows the Krasnoyarsk River flowing through the area, with several bridges crossing it. The terrain is hilly, with contour lines indicating elevations. Roads are shown as solid lines, and various landmarks and buildings are marked with symbols. The legend in the bottom right corner provides a key for the symbols used on the map.

Legend:

- Contour lines (brown lines with numbers)
- Roads (solid lines)
- Railways (dashed lines)
- Water bodies (blue areas)
- Settlements (orange squares)
- Vegetation (green areas)
- Other features (various symbols)

Scale: 0 to 200 meters.

North Arrow: Indicated by a star symbol.

Vedlegg 4: Alternativ løsning for tiltaket

Kartet viser alternativ arealplan 1B med kraftstasjon på kote 120 samt tilkomstvei med bro fra eksisterende parkeringsplass ved Selselva kraftverk.

